

TÖB-DER

**TÜM ÖĞRETMENLER BİRLEŞME VE
DAYANIŞMA DERNEĞİ**

On beş günde bir yayınlanır.

Yıl : 4 — Sayı : 96

1 MAYIS 1975

S a h i b i
Ali BOZKURT

Yazı işleri müdürü
Binali SEFEROĞLU

Teknik yönetmen
Mehmet KOÇ

Fotograflar : **İbrahim DEMİREL**

A d r e s

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı
Saray Apt : 12/1 Demirtepe - ANKARA

Telefon

17 49 27 — 25 14 52

Abone koşulları

Yıllık : 30, Altı aylık : 15 Lira

Dış ülkeler iki katıdır

Fiatı : 2 Lira

Basıldığı yer

Şark Matbaası — ANKARA

D U Y U R U

24 — 25 Nisan günlerinde Ankara'da toplanan Genel Yönetim Kurulu seçimlerin yenilenmesine karar vermiştir. 22-23 Haziran'daki Olağanüstü Genel Kurul Toplantısıyla ilgili olarak yapılacak hazırlıklar için geniş bilgi önümüzdeki sayıda sunulacaktır.

SEMİNERLER DEVAM EDİYOR.

Genel Merkezimizin düzenlediği seminerler program çerçevesi içinde bütün yurtdışı yapılmaya devam etmektedir. Son olarak HOPA, SİİRT, BİTLİS, VAN, URFA, ORDU ve ESKİŞEHİR'de seminerler yapılmıştır. Çevre il ve ilçelerden gelenlerin de katılımıyla ilgiyle izlenen seminerlere Genel Merkez yetkilileri katılmakta çeşitli konularda bildiriler sunulmaktadır. Ancak hava muhalefeti yüzünden Siirt'te yapılan seminere Genel Merkez yetkilileri katılamamışlardır.

TÜM İKTİSATÇILAR BİRLİĞİ yetkilileri şubelerimizden çağrı aldıkları takdirde seminerlere katılmakta ve oldukça yararlı bildiriler sunmaktadır. Birlik yetkilileri son olarak Hopa ve İskenderun seminerlerine katılmışlardır.

1 MAYIS 1886

1 Mayıs 1886 Amerika'lı işçilerin sendika, grev hakkı ve sekiz saatlik iş günü için mücadeleye başladıkları tarihtir. Bugün demokratik ülkelerin işçileri grevli — toplu sözleşmeli sendikal haklara sahiptir. İş günü hemen hemen tüm ülkelerde sekiz saatle sınırlandırılmıştır. İşçi sınıfının kazandığı bu mevzilerin temelinde 1 Mayıs 1886'da Chicago'da katledilen FİSCHER, LİNGG, FİELDEN, NEEBE ve PARSONS gibi işçilerin kanları vardır. Bu kanlar daha sonraları akıtılan yüzlerce emekçi kanlarıyla beslenmiş ve büyütülmüştür.

Selâm olsun tüm Mayıs ayı ölümlerine. Selâm olsun dosta, hasa, çile çekene. Gençlik ölümüne gidenlere selâm olsun.

BASIN BULTENİ

TÖB — DER Yönetim Kurulu 24 — 25 Nisan 1975 günleri toplandı. Toplantıda özellikle 15 Şubat toplantıları, 16 Şubat İzmir yürüyüşü ve bu eylemlerimize yöneltilen saldırılar, sonraki gelişmeler ve öğretmenlerin güncel sorunları görüşüldü.

Yurdumuzun dört bucağından gelen Yönetim Kurulu üyeleri ve bölge temsilcileri, Şubat'ta yapılan toplantıları, İzmir'deki sessiz yürüyüşü ve sonraki olayları en küçük ayrıntılarına dek ortaya koydular. Yapılan bu öndeğerlendirme sonucunda şu gerçekler saptandı:

— Öğretmenler ekonomik bunalım içindeydi. Saldırıları sürüp gidiyordu. Öğretmenler ve memurlar için çok önemli olan 12 sayılı Kanun Gücündeki Kararname bütçe görüşmelerinde ve Meclislerin gündemindeydi. İşte böyle bir dönemde TÖB — DER gibi demokratik meslek örgütünün uyarıda bulunması, demokratik baskı gücünü duyurması için yasal haklarını kullanması kadar doğal bir eylem olamazdı. Bu karar, içinde bulunduğumuz koşullar değerlendirildikten sonra alındı. Eylemin yer zaman ve biçiminin en iyi şekilde saptandığı bugün daha iyi anlaşıldı.

— Karşı güçlerin tüm bu uğraşlarına karşın toplantılar, yasalara uygun biçimde düzenlendi. Zorlamalar karşısında dahi öğretmenlerimiz yasa dışına düşürülmedi. 64 ilde kapalı salon toplantıları, İzmir'de sessiz yürüyüş yapıldı. Ancak bu gerçek bile «52 ilde toplantı yapıldı» biçiminde kamu oyuna yanlış duyuruldu.

— Bu toplantılar TÖB — DER'in tüm şube ve üyelerinin örgüt bilinci örgüt disiplini yönünden ileri bir boyuta ulaştığını kanıtladı.

Egemen güçlerin tüm tertip ve saldırılarına karşın 15 — 16 Şubat eylemlerinden bugüne kadar 20.000 öğretmen TÖB — DER'e üye oldu ve 30'a yakın yeni yeni şube açıldı. Öğretmenler demokratik mücadelenin tek örgüt içinde sürdürülmesinin zorunluluğunu daha iyi kavradılar. İLK — DER kendini fes etti. İLK — DER'li arkadaşlarımız TÖB—DER'e katılmayı onur kabul

ederek çatımız altında yani asıl örgütlerine geldiler.

— Çok az da olsa örgütlü mücadelenin somut yararları görülmeye başlandı. Tüm öğretmenlere 300—600 TL. arasında değişen yan ödemeler alındı. İlköğretimdeki haftalık ders saati sayısı 25'e indirildi. Alınanların öğretmenlerin ekonomik ve meslek sorunlarını çözmedeki katkısı çok azdır. Ancak, öğretmenlerin örgütlü mücadeleleri sonucunda alındıkları için önem taşımaktadır ve bu gözden kaçırılmamalıdır

— Milli gelirin yüzde 40'ını nüfusun yüzde 1'i tarafından paylaştığı ülkemizde, iç ve dış sömürünün en çok etkilendiği işçiler, yoksul köylüler ve emeği ile geçinen dar gelirliilerdir. Biz öğretmenler de bu kesimin içindeyiz. Bir gerçeği vurgulamak isteriz: FAŞİZMLE, PAHALILIKLA MÜCADELE ÖNCÜLÜK SINIF ÖRGÜTLERİNE DÜŞER. Ancak bu mücadelede demokratik meslek örgütlerine düşen görevler de vardır. İşte TÖB—DER kendine düşen bu görev ve sorumluluğunun bilincindedir.

— Toplantılarımıza bazı yerlerde yöneltilen saldırılar halktan gelmemiştir. Tüm belgeler bunu açıkça doğrulamaktadır. Bu olaylar, artık demokrasi sınırları içinde çıkarlarını, egemenliklerini sürdürme olanağını göremiyenlerin, sömürülerini sürdürmek amacıyla, demokrasiyi askıya alma çabalarının bir uzantısıdır. Çıkar çevrelerinin aralarındaki çelişkileri bir yana bırakarak bu dönemlerde yalan ve iftiralarla bazı kişileri kandırmaya çalışmaları, halkın dinse inançlarını istismar etmeleri, mezhepler arasındaki çelişkileri körüklemeleri bunların bilinen taktiklerindendir. İşte bazı yerlerdeki toplantılarımıza yaptırılan saldırıların temelinde bu gerçek yatmaktadır.

— 15 — 16 Şubat eylemi, gizlemeye çalıştıkları bu gerçekleri iyice su üstüne çıkarmıştır.

SALDIRILAR SÜRDÜRÜLÜYOR.

Sermaye kesiminin koruduğu ve desteklediği faşistler devrimci, ilerici öğrenci yurtlarına, yayınevlerine ve demokratik kuruluşlara planlı ve sistemli saldırılarını sürdürmekte, işçileri, ilerici devrimci öğrenci ve

öğretmenleri dövmekte, yaralamakta, hatta öldürmektedirler.

Yasalarda güvenlik kuvvelerine yardımcı sivil bir örgüt bulunmadığı halde bir yetkilinin «Ülkü Ocakları Devlet Güvenlik Kuvvetlerine Yardımcı Kuruluşlardır.» şeklindeki beyanı, halk arasında Devlet Güvenlik Kuvvetlerinin tarafsızlığını yitirdiği izlenimini yaratmıştır. Özellikle son günlerde saldırılar, öğrenci ve öğretmen kesimi üzerinde yoğunlaştırılmıştır. Son günlerin önemli olaylarından bazılarını halkımıza açıklamak, yetkili ve sorumlu kişileri bu konuda uyar-mak isteriz:

1 — 5.3.1975 günü Ulukışla TÖB—DER bölge temsilcimiz İsmail Göltaş Çiftahan Kaplıcalarında raba beklerken, uzaktan valinin makam arabasını farkedemiyerek el kaldırmıştır. Arkadaşımız bir gün sonra valiye hakaret ettiği gerekçesiyle tel emriyle açığa alınmıştır. Aynı arkadaşımız 7.3.1975 günü tutuklanarak 18 gün özgürlüğünden edilmiştir. Bu süre içinde avukatı ile görüşmesi, kitap, gazete gereksinimlerini karşılaması yasaklanmış ve 15 şubat toplantısında yaptığı konuşmanın soruşturması da tutuklu bulunduğu cezaevindeyken baskı altında yapılmıştır. Halen arkadaşımız açıktadır.

2 — 28.3.1975 günü TTYÖO öğrencisi Veli Yıldırım öldürüldü.

3 — 29.3.1975 gecesi İstanbul Şubemiz saldırıya uğradı ve camları kırıldı.

4 — 31.3.1975 saat 23.30'da Afyon şubemiz siilâhlı 8 kişinin saldırısına uğradı. Olayı çıkaran Ülkü Ocaklarına mensup kişiler öğretmen Halil Akdeniz'i dövdüler. Bu olayların sonucu Eğitim Enstitüsü öğrencisi Mustafa Ateş, Ülkü Ocakları üyesi Mehmet Balcı tutuklandı: İlahiyat Fakültesi Öğrencisi Y. Ziya Aksoy ise halâ gıyabi tevkif kararıyla aranmaktadır.

5 — 2.4.1975 akşamı saat 20.30'da Erzurum şube başkanı Yılmaz Mızrak Ülkü Ocaklarına mensup kişiler tarafından otobüs durağında saldırıya uğrayarak sekiz yerinden ağır şekilde yaralandı. Halen Yılmaz Mızrak Hacettepe Hastahanesinde tedavi görmektedir.

6 — 5.4.1975 günü Ülkü Ocaklarına mensup kişiler Horasan Lisesi öğretmenlerinden İbrahim Sarı'yı dövdüler.

7 — 9.4.1975 günü saat 13.00 de Dicle İlköğretmen Okulu Müdürü faşistlerin saldırısına uğramış ve okul bir süre kapatılmıştır.

8 — 9.4.1975 günü Osmaniye şube başkanı Mehmet Özkan faşistlerin saldırısına uğramıştır.

9 — 10.4.1975 günü Antalya Meslek Lisesi öğretmenlerinden Mehmet Görmez ile Mehmet Özkan faşistler tarafından dövüldü. Mehmet Görmez'in 20, Mehmet Özkan'ın 15 günlük raporları vardır. Saldırganlar bulunduğu halde halen yakalanmamıştır.

10 — 10.4.1975 günü Eğitim Enstitüsü öğrencisi Selim Çiçek Erzurum TÖB—DER şubesi önünde saldırganlar tarafından hanelik edilmiştir.

11 — 12.4.1975 günü saat 19.00'da Develi İmam—Hatip Lisesi öğrencilerinden Ali Paksoy ile Mehmet Kaman «Hesap sorma sırası geldi» diyerek öğretmen İsmail Kahraman'ı kurşun yağmuruna tutmuşlardır.

12 — 13.4.1975 günü Susuz şube saymanı İbrahim Oğuz gece evine dönerken saldırıya uğradı ve yaralandı.

13 — 15.4.1975 günü saat 19.30 sıralarında Elâzığ Öğretmen Okulu Müdürü Kenan Bulut ve okul öğretmenlerinden Nihat Kocamaz, Gültekin Eren, Mehmet Dönmez, Munis Kıymaç, Nurten Eren ve Elâzığ Lisesinden Selâmi Kıymaç Ülkü ocaklarına mensup 50-60 kadar bir grup saldırganın elinden Selâmi Kıymaç'ın evine sığınarak ve daha sonra durumu Elâzığ Valiliğine bildirip Emniyet mensuplarından yardım gelmesi sonucunda saldırıdan kurtulmuşlardır. Ertesi gün öğretmen okulu öğretmenleri olağanüstü toplanarak bir süredir süregiden olayları sekiz maddede toplamış ve topluca valiliğe giderek can güvenliklerinin teminini istemişlerdir.

14 — 17.4.1975 günü Iğdır Şubemiz komandolar tarafından tahrip edildi.

15 — 17.4.1975 günü Siverek Ortaokulu Müdürü Şevki Mavigök kurt rozeti taşıyan iki öğrencisine «bunların yerine Atatürk rozeti takın» dediği için iki yardımcısı ve iki öğretmen ile birlikte 24 saat gözaltına alınmıştır.

16 — 19.4.1975 günü Amasya Öğretmen Okulu Müdür Yardımcısı saldırıya uğrayarak dövülmüş ve kol kemiği çatlamıştır.

17 — 19.4.1975 günü Müfettişlerin Başgediklerde 20.4.1975'te de Akyaka'da düzenledikleri mesleki toplantılar komandolar tarafından engellenerek yaptırılmamıştır.

18 — 20.4.1975 günü Isparta'da dört öğrenci Atatürk rozeti taktıkları için Isparta Savcı Yardımcısı Ömer Erdoğan tarafından İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesine gönderildi. İddia «Atatürk Rozeti eşittir tabanca. Her ikisi içinde aynı muameleyi yaparım» şeklindedir.

19 — 21.4.1975 günü Siverek Savcısı Hüseyin Altun «Tüm TÖB—DER'lilerin anasını

.....» şeklinde küfürler savurmuş, hiç bir gerekçe göstermeksizin Siverek TÖB-DER şubesi yönetim kurulunun tümünü 48 saat gözaltına almıştır.

20 — 24.4.1975 günü Kozan Lisesi Öğretmenleri Şükrü Biyan, Ş. Erdemir Coşkun, Mesut Karakoyunlu lisenin önünde komandolar tarafından sarılmış, halkın müdahalesi sonunda dövölmekten kurtulmuşlardır.

(21 — 22.4.1975 günü Isparta şube başkanını Avni Maviş Köy Enstitülerini anma günü üyelere armağan etmek için getirttiği Köy Enstitüleri Rozeti yüzünden tutuklanmıştır. İddia : «Köy Enstitüleri rozeti yoluyla komünizm propagandası»dır.

22 — 23.4.1975 günü Elâzığ'da tören sırasında Vali Tefvik Gür İlkokulu Öğretmeni Saadet Gürhan Atatürk İlkelerine ters düşen bir kıyafetle örene katılmış ve bir grup tarafından alkışlanmıştır. Ayrıca öğretmen okulu öğrencileri geçerken öğrenciler ve öğretmenler bir grup tarafından yuhalanırken, Elâzığ Lisesi Müdürü ve öğrencileri «Bozkurtlar Lisesi» şeklinde tezahüratla karşılanmıştır.

23 — 23.4.1975 günü Çankırı'da bir grup komando tarafından Atatürk rozetleri zorla çıkarttırılmış ve öğretmen okulu müdürü Aydın İpek tehdit edilmiştir.

24 — 24.4.1975 günü Amasya Öğretmen Okulu müdürü İsmet Gülyiyen Ankara Otobüs terminalinde otobüsten indiğinde dört kişinin silahlı saldırısına uğramış, kafasından, midesinden ve safra kesesinden bıçakla yaralanmıştır. İsmet Gülyiyen acilen Numune Hastahanesine kaldırılarak ameliyat edilmiş, ancak, koma halinden henüz kurtulmamıştır.

25 — 24.4.1975 günü Serban İlkokulu ve Ortaokulu öğrencilerinin ortaklaşa hazırladıkları, Reşat Nuri Güntekin'in yazdığı İstiklâl Oyununu oynarlarken Belediye Başkanı Kazım Kaygısız, Şahabettin Yeniköy, Kâzım Kuzu, Kahraman Sezgin ve tanınmayan 10-15 genç içeri girmişler: «Kadınlarla erkeklerin bir salonda eğlenmesi dinimizce caiz değildir. Din düşmanlarına ölüm» diye haykırarak salonun hemen boşaltılmasını istemişler ve bu arada ellerindeki faşist rozetleri halka zorla dağıtmışlardır. Bundan sonra faşist saldırganlar Serban İlkokulu öğretmeni Zeki Kiraz'ın evinin camılarını kırmışlar, 21.30 sıralarında evlerine dönmekte olan öğretmenlerin arkalarından sopa ve taşlarla takip ederek sözle sarkıntılıkta bulunmuşlardır.

Yukarıda sıraladığımız bu faşist saldırı-

lar ve baskılar sorumlu ve yetkili kişilerin gözleri önünde sürüp giderken 24.4.1975 günü İstanbul'da çıkan olayların bir kişinin ölümüyle sonuçlanması ve 100'lerce öğrencinin gözaltına alınması bizde bu tür baskıların giderek artmaya yönelik olduğu izlenimini uyandırmıştır. Egemen çevrelerin tezgâhladıkları bu oyunlar karşısında tüm demokratik güçlerin en etkin mücadeleyi vereceğine inanıyoruz. Demokratik meslek örgütü olan TÖB-DER'de günden güne artan faşizan baskılar ve ağırlaşan ekonomik baskılar karşısında sosyal mücadelede yerini alacaktır. Çünkü öğretmenlerin yıllardan beri çözüm bekleyen bir yığın özlük ve meslek sorunları vardır. Örneğin yan ödemeler konusunda öğretmenlerimiz mağdur edilmiştir. Emekli Sandığı, İlkokul Öğretmenleri Sağlık Sosyal Yardım Sandığı öğretmenlerimize gerekli sosyal güvenliği vermekten uzaktır. Hukuk dışı olarak tüm kamu personelinin yüzde 5 oranında Meyak için kesilen ve beş yıldan beri biriken paralarımız bizim sorunlarımızı çözmede değil başka amaçlar doğrultusunda kullanılmaktadır. İlkokul öğretmenlerimiz haziran ayında ücretsiz kurslara katılmaya zorlanmaktadır. Yıllardan beri eğitimimize hizmet eden muvakkat öğretmen sorununu ise hâlâ bir çözüm getirilememiştir. Bunlar yetmiyormuş gibi öğretmenler arasındaki birlik ve dayanışmayı kasten bozmak amacıyla teknik öğretmenlerle kültür dersleri öğretmenleri arasında farklı ücret uygulamasıyla ayrıcalıklar yaratılmıştır. Yine aynı amaç güdülerek ilkokul öğretmenleri 11. dereceden başlatılmadığı gibi 1. dereceye yükselme olanağı da tanınmamıştır. Biz, öğretmenlerimiz ve halkımız üzerindeki bu ekonomik baskıları da faşizan baskıların bir uzantısı olarak görmekteyiz. Örgütümüzün tüm çalışmaları, bu doğruların ışığı altında ve yönetim kurulumuzun saptadığı ilkeler doğrultusunda sürdürülerek, öğretmenlerimizin ekonomik ve demokratik mücadeleye daha etkin bir biçimde katılmalarını sağlamaya yönelik olacaktır.

Ancak, şu görünen bir gerçek ki, ülkemizde demokrasiden hoşlanmayan güçler politikalarında birleşmişlerdir. Ülkemizdeki demokrasi ve özgürlük düşmanlığına karşı gerçek demokrasiden yana olan ilerici ve devrimci güçlerin ve örgütlerinin demokratik cephesini oluşturmaları ve kitleleri demokratik mücadeleye hazırlamaları başta gelen görevleridir.

Biz, TÖB-DER olarak bu mücadelede yerimizi, görevimizi ve sorumluluğumuzu üsleneceğiz.

Eğitim Ödenekleri İçin Verilecek Dilekçe

KAYMAKAMLIK KATINA

VALİLİK

1327 sayılı Yasanın 93. maddesinde, 657 sayılı Devlet Memurları Yasasının aylık ödemelerle ilgili hükümlerinin 1.3.1970 tarihinden geçerli olmak üzere ve diğer hükümlerinin de Genel Kadro Yasasının yürürlüğe girdiği tarihi izleyen aybaşından itibaren yürürlüğe gireceği belirtilmiş ve aynı yasanın geçici 20. maddesi hükmü saklı tutulmuştur.

Yine bu Yasanın örneklerle ilgili eski hükümlerin uygulanma süresini belirten geçici 16. maddesinde; «Bu yasanın mali hükümleri ile sosyal yardımlara ait hükümleri yürürlüğe girinceye kadar halen yürürlükte bulunan kanunlara göre verilen aylık, ödenek, yardım ve zamların ödenmesine devam olunur» denilmektedir. Bu hüküm 30.12.1972 tarihinde yürürlüğe giren 2 sayılı Yasa gücündeki kararnamenin 5. maddesi ile yürürlükten kaldırılmış fakat bu karanamenin 3. maddesi ile değişik 657 sayılı Yasanın geçici 20. maddesinde;

«Bu Yasada öngörülen tüzük ve yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar, bunlara tekabül eden eski kanun, tüzük ve yönetmelikler hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı» ve,

«Eski Yasa, tüzük ve yönetmeliklere göre yapılacak ödemelerden hangilerinin bu yasa uyarınca yapılabilecek ödemeleri tekabül ettiği hususu, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine, Bakanlar Kurulunca tesbit olunacağı» hükme bağlanmıştır.

Ancak, bu hükümlere rağmen, Bakanlar Kurulu eski mevzuata göre yapılan ödemelerden hangilerinin 657 sayılı Yasa uyarınca yapılabilecek ödemeleri karşılayacağı hususunda bugüne kadar bir tesbit de bulunmamıştır.

Bu duruma göre, 443 sayılı Yasaya göre tarafıma verilmekte olupda, 1.3.1975 tarihinden itibaren ödenmesi durdurulan Eğitim Ödeneklerinin tarafıma ödenmesi gerekmektedir. Zira kamu hizmetlerinin sürekli olarak yürütülmesindeki kesin zorunluluk uyarınca, anılan geçici 20. madde hükmü; Bakanlar Kuruluna icrai nitelikte bir yetki vermekte ve mevcut hakların yeni düzenlemeler yapıncaya kadar devamını gerektirmektedir, Nitekim, Sayıştay Genel Kurulunun 14.10.1971 günlü ve 3533/1 sayılı Kararı da bu düşüncemizi doğrulamaktadır.

Açıklanan nedenlerle 1.3.1970 gününden bugüne kadar geçen süre içinde tahakkuk eden eğitim ödeneklerinin tarafıma ödenmesini saygı ile dilerim,

Adres :

Sicil No :

/ /1975

(İsim)

NOT : «443» yerine «222» ve «Eğitim Ödenekleri» yerine «Makam Tazminatları» denilmek suretiyle aynı dilekçe ile makam tazminatlarının verilmesi de istenebilir.

141-142 ÜZERİNE

Halit ÇELENK

II

Önceki uygulamalar :

Bu maddelerin ceza yasamıza alındığı 1936 yılından önce de yurdumuzda düşünce ve örgütlenme özgürlüğü üzerinde baskı yöntemleri uygulanmıştır. 1920 ile 1936 yılları arasındaki dönemde sol düşünceli kişi, kuruluş ve siyasal partiler hakkında davalar açılmış, kitlesel halinde tutuklamalar uygulanmış, bu kişiler zindanlara atılmış ve örgütler kapatılmıştır. (1)

Bu yıllarda 141 — 142 nci maddeler henüz yasalarımıza alınmadığından açılan kovuşturma ve davalarda sanıklara kimi kez «şekli hükümeti tağyire matuf ef'al ve harekatta bulunmak», kimi kez «Teşkilâtı Esasiye Kanununu tağyir, Büyük Millet Meclisi ve Cumhuriyet hükümetini iskat maksad ve gayesine matuf olmak üzere aralarında gizlice ittifak» da bulunmak suçları yükletilmiş ve kimi kez de bu kişiler «Takriri Sükûn» yasasına göre yargılanmışlardır. (2).

Bu davalar İstiklâl Mahkemelerinde ve Askerî Mahkemelerde görülmüştür.

Daha sonra, ileride «Maddelerin Türkiye'ye girişi» bölümünde açıklanacağı gibi, 1936 yılında 141 ve 142 nci maddeler İtalyan Ceza yasasından Ceza yasamıza aktarılmıştır.

Maddelerin Kökeni:

A — Bu günedek inceleme konusu 141 ve 142. maddelerin, 1922 yılında İtalya'da Mussolini'nin öncülüğünde gerçekleştirilen faşist rejimden kaynaklandığı, bu rejim tarafından kabul edilen Ceza yasasından alınarak yasalarımıza aktarıldığı ve kökeninin İtalyan faşizmi olduğu sık sık yazıldı ve savunuldu. Türkiye İşçi Partisi tarafından bu iki maddenin iptali için Anayasa mahkemesinde açılan davada da maddelerin kökeni ve niteliği üzerinde duruldu. Ama ne anılan yazılarda ve ne de sözü geçen davada bu sav'ın belgeleri ortaya konulmadı ve yayınlanmadı.

Biz İtalyan hükümetince yayınlanan Resmi Gazetenin fotokopilerine ve bunların çevirilerine dayanarak maddelerin kökenini açıklamak ve belgelemek istiyoruz. (3).

İtalyan Resmi Gazetesinden alınarak dilimize çevrilen «Devletî Koruma Yasası»nın metni aşağıdadır. (4).

DEVLETİ KORUMA YASASI (5)

«Madde : 1 — Kral ve ona vekâlet eden kimse'lerin vücut tamlığı, özgürlük ve hayatına karşı yöneltmiş bir eylemi isteyenler ölüm cezası ile cezalandırılırlar. (6)

Söz konusu eylem taht varisi prens, kraliçe veya hükümet başkanının vücut tamlığı, özgürlük veya hayatına karşı işlenirse aynı ceza hükmolunur.

Madde : 2 — Ceza Yasasının 104. 107. 108. 120 ve 252 nci maddelerinde düzenlenen suçlarda aynı biçimde cezalandırılır.

Madde : 3 — Yukarıki maddelerde öngörülen suçlardan birini işlemek amacı ile **iki veya daha fazla kimsenin birleşmesi halinde**, bunlardan her biri, sadece bu yolda anlaştıkları için beş yıldan onbeş yıla, ve öte yandan birliği organize eden ve harekete geçiren elebaşlar onbeş yıldan otuz yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır.

Basın yoluyla veya açıkça toplulukta, yukarıdaki maddelerde öngörülen suçlardan birini irtikâba teşvik ve tahrik edenler veya bunları övenler, sadece öğme, tahrik ve teşvik nedeniyle beş yıldan onbeş yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Madde : 4 — Kamu düzeni nedeniyle kapatılmış dernek, örgüt veya partileri değişik biçim ve ad altında bile olsa kuranlar üç yıldan on yıla kadar ağır hapis ve kamu hizmetlerinden müebbet memnuiyet cezalarıyla cezalandırılırlar.

Öte yandan söz konusu dernek, örgüt veya partilere üye olanlar, sadece bu eylemleri nedeniyle, iki yıldan beş yıla kadar ağır hapis ve kamu hizmetlerinden müebbet memnuiyet cezaları ile cezalandırılırlar.

Hangi biçimde olursa olsun, bu çeşit dernek, örgüt veya partilerin doktrin, program veya eylem metodlarının propaganda-sını yapanlar da aynı cezalarla cezalandırılırlar.

Madde : 5 — (Bu madde, yurt dışında devlet aleyhine, onun itibarını zedeleyici nitelikte propaganda yapma eylemi ile ilgilidir).

Madde : 6 — (Bu madde, yasayla öngörülen suçların cezalarının ceza yasasındaki genel nedenlerden birinin bulunması halinde hafifletilmesi ile ilgilidir.)

Madde : 7 — (Bu madde yasayla öngörülen suçların yargılanmasında yetkili mahkeme, bunların kuruluşu ve duruşmaları

nin nerede ve nasıl yapılacağı konusu ile ilgilidir).

«Madde : 8 — (Bu madde, yasanın yürürlüğe girişi ile ilgilidir.)»

İtalyan faşizmini Halka Karşı Korumak ve faşist rejiminin güvenliğini sağlamak amacıyla çıkarılan bu özel yasanın gerekçesi ni de aşağıda veriyoruz: (7).

DEVLETİ KORUMA YASASI (Gerekçe)

«Sayın Milletvekilleri;

«Oylamanıza sunulan yasa tasarısı, öncelikle bir zaruretin, kişi hayatında olduğu kadar devlet hayatında da yasa tanımayan zaruretlerden birinin etkisi sonucu ortaya çıkmıştır. Doğumunun ilk yıllarında düşmanlarına karşı en geniş hoşgörüyü gösteren faşizm; barış içinde birlikte yaşama ve anlaşma tekliflerini redderek İtalyan ulusunu devamlı bir karışıklık içinde tutmakta direnen sayı itibariyle küçük ve fakat körü körüne inatçı gruplarca her alanda kendisine yöneltilen sınır tanımayan mücadele karşısında, bizzat eşyanın yapısından gelen bir nedenle, en kesin bir savunma tavrı takınmaya mecbur olmuştur.

«Gerçekten bu konudaki hükümet programı, çok basitti. O, sadece mevzuatın köklü olarak düzeltilmesi yoluyla devlet otoritesini güçlendirmek ve devleti, parti, sınıf, grup ve kişilerin ezme eğilimlerine karşı tam egemen kılmaya elverişli, yeni bir hukuk düzeni yaratmayı amaç ediniyordu. Öte yandan güçsüzlük ve ilgisizliğin gelecekte gerekli kılacağı yurtsever vatandaşların hukuk dışı savunmalarını, devletin gerçekleştireceği hukuksal bir savunma sisteminin gereksiz kılacağına inanılmaktaydı. O halde hükümetin amacı gene bu kez de anlaşmaktı. Böylece, herkesin meşruiyet alanına girmesi için, yeni bir meşruiyet alanı yaratılıyordu.

«Körülüğünün giderilmesi artık imkânsız hale gelen, faşizm düşmanlarından bazıları söz konusu amacı gereksiz bir biçime sokmaya yelteniyor ve İtalya'yı bir kez daha karışıklığa ve karanlık ortama itiyorlardı. Önceden hükümetçe güdülen mali, ekonomik, politik ve moral ıslahat sayesinde beliren toplumsal kabul nedeniyle İtalya'da gömülen antifaşizm, yurt dışında sığınak bulmuş ve kamuoyu üzerinde etkisiz, rejimin sağlam temellerini bozmada yetersiz olduğunu anladığı için, bu kez de oradan adi suikastlar hazırlamaya ve daha da ileri giderek bunları uygulama alanına koymaya yönelmiştir. Bu yeni saldırılar karşısında —Hü-

kümet başkanına karşı tam dört suikast tertiplenmiştir— ağır hukuki tedbirlerin alınması zorunluluğu, kendisini gerçekten kabul ettirmiş durumdadır. İtalya'da yaratılan bu yeni durum karşısında artık her gecikme ve ihmal kusurlu olmak gerekir. Yürürlükte bulunan hükümler, bu alanda irtikap edilen suçları süratle ve insafsızca cezalandırarak kamuoyunu tatmin etmediği gibi, bunları önlemeye de elverişli olmadıklarını açıkça ortaya koymuş bulunuyor. Hattâ elde edilen veriler, devlet bunları etkili bir biçimde bastırma ve önleme tedbirleri almadığı takdirde, yasaların yüceliği ve kendi egemenliğinin zedelenmesi pahasına da olsa, vatanseverlerin, kendiliğinden bunları önlemek için harekete geçeceklerini göstermektedir.

«Yasaların topyekûn ıslahını beklemek mümkün değildir. Çünkü, yeni ceza usul yasalarının hazırlanması ne kadar çabuk olursa olsun, tamamlanabilmeleri için hiç olmazsa, bir kaç ay beklemek gerekecektir. Öte yandan söz konusu özel durum nedeniyle normal bir ıslahat, mevzuatın eksiklerini değiştirmeye ve tamamlamaya yöneldiğinden bu alanda yeterli clamaz. **Yalnız şiddetle değil süratle de vurmak gerekmektedir:** Öyleki ceza kanunlarının genel ve özel önleme nitelikleri en etken bir biçimde gerçekleşme imkânı bulabilsin. **Bu amaçlar;** birliğinin, kuruluşunun ilk yıllarına varan İtalyan devletinin tarihsel geleneğine de uygun olarak, ancak olağanüstü nitelikte bir kanunla sağlanabilir.

«Nitekim 1960 yıllarında, bazı yönleriyle tıpkı bugünkünü andıran bir durum ortaya çıkmıştı. Yeni rejime karşı olup ülke dışına kaçmış, yok edilmeleri imkânsız düşmanlardan bazı gruplar haydut çeteleri düzenlemek suretiyle suikastler tertipliyorlardı. Bu hal üzerine, liberalizm taraftarı olmalarına rağmen o günün hükümet mensupları, Picca yasının parlamentodan geçirilmesi konusunda tereddüt etmişlerdi. Nitekim Burbonların gerici eylemlerine karşı bu yasa, yeni devletin gerçekleştirdiği zafetin etkili bir silâhı olmuştur. Aynı biçimde bugün de, Burbonlarıki gibi cürüm eylemleri biçiminde ortaya çıkan antifaşist eylemler karşısında, olağanüstü ve şiddetli tedbirlerin ivedilik ve gerekliliğine inanıyoruz. Hemen belirtelim ki, hükümet; gayri millî güçlerin eylemlerine karşı faşizmin gerçekleştirdiği millî direnişin tam zaferine inandığından, uygulanması düşünülen tedbirlerin süreli nitelikte olmasını ister ve bunun için de, beş yıllık bir süre önerir. Hatta öte

yandan, bu süreden de önce, barışçıl amaçların gerçekleştirilebileceğinin mümkün olduğuna inanır.

«Sizlere sunulan tasarıda ölüm cezası, sadece devletin emniyetine karşı işlenecek olan bazı ağır suçlar için öngörülmüştür. Mevcut durum ve alınan tedbirlerin gerektirdiği amaçlara uygun olarak biz, öteki şeni suçların ölüm cezası aracılığı ile önlenmeleri sorununu bir yana bırakıp burada sadece devletin bütünlük ve güvenliğine karşı işlenen ve işlenecek olan suçları ele aldık.

«Cezaların suçları şunlardır:

1 — Kral ve yerine vekâlet eden, kraliçe, taht varisi prens ve hükümet başkanının özgürlük, hayat ve vücut tamlığına karşı işlenen suçlar,

2 — Vatanın bağımsızlık ve birliği aleyhine işlenen suçlar (C.Y, Mad: 104)

3 — Devletin emniyetiyle ilgili sırların zorlanması ve ifşa edilmesi (C. K. Md. 108)

4 — Ülke içinde barışın ihlali, yani devlete karşı tabaa'nın silâhlı ayaklanması, iç savaş tahrikleri, yahut ülkeyi tahribe yönelen eylemler, ülkenin neresinde olursa olsun yağma ve katliam. (C. K. Md. Md. 120, 252)

«Devlet aleyhine işlenen suçlar için tasarıda açıklanmalarını yersiz bulduğumuz, sadece ilk iki madde ayrılmıştır. Mevcut mevzuat karşısında eskiye nazaran yenilik teşkil eden husus cezadır. Aslında burada öngörülen suçlar, 24 Aralık 1925 gün ve 2263 sayılı Yasa ve Ceza yasasınca da ağır bir biçimde cezalandırılmaktadırlar..

«...Tasarının üçüncü maddesi kendisinden sonraki maddelerde öngörülen suçlardan bazılarını işlemeye yönelik cemiyetleri kuranlarla bu suçları işlemeye teşvik ve övenleri cezalandırmaktadır. Ancak çete teşkili ve çete teşkili için örgütler kurmayı düzenleyen ceza yasasının 131 ve 134 üncü maddeleri hükümlerine atıfta bulunulmamıştır.

«Dördüncü madde, mevcut sosyal ve hukuk düzenini değiştirmeyi amaç edinen kuruluşların cürmî hareketlerini önlemeyi düzenlemektedir. Komünist ve anarşist kuruluşların cezalandırılmaları ve bunlar hakkındaki mahkeme kararlarının istikrarsızlığı üzerine tartışmalar, herkesçe bilinmektedir. Bunun bir sonucu olarak da bazıları, mevcut toplum düzenini değiştirmeyi amaç edinen kanunun yasakladığı ve cezalandırdığı eylemlerin tanımını amaçlayan bir hüküm, yeni ceza yasasına konulmasını önermektedir. Hattâ komünizm ve anarşizmi,

teşkilatlanma ve propagandaya yönelen eğilimleri suç niteliğinde gören birer, doktrin oldukları şekilde tanımlamak isteyen görüşler bile mevcuttur. Ancak tasarı, meseleyi oldukça basit bir biçimde çözmektedir. O, tehlikeli ve zor tanımlardan kaçınır, tehlikeli olabilen eylemler nedeniyle kamu düzenine ters düşen her tür dernekleri kurmayı, bunlarca savunulan hareket metodlarını ve doktrinlerinin her türlü propagandalarını suç olarak niteler. Böylece; doğru ve açık bir formül, bu tip suçların cezalandırılabilmesine itirazı gerektirmeyen bir esas elde edilmiş oluyor. Öte yandan şu veya bu kuruluşun toplumsal barış ve kamu düzeni için tehlikeli olup olmadığı konusunda hakem, kamu düzeni ile ilgili yetkiyi —verdiği siyasi otoritedir. Ağır nedenler ve doktrinlerinin propagandalarını yaptıkları için feshedilmiş kuruluşların eylemlerini, mevcut yasa deyimiyle, basit bir kabahat suçu olarak nitelememek, tam tersine cürüm teşkil ettiklerini kabul etmek zorunluluğu ortadadır. Kaldı ki, şu tarihi anın özel durumu, dördüncü maddede öngörülen eylemlerin yeterince ağır bir cezayla cezalandırılmalarını gerekli kılar..

«... Yedinci maddede bu tasarıda öngörülmüş olan cürümler için özel bir mahkeme kurulmasını önerir. Mahkeme silâhlı kuvvetlere mensup generaller arasından seçilecek bir başkan ve milli güvenlik için gönüllü milis kuvvetleri arasından seçilecek beş hakimden kurulur. Öte yandan iş bölümü esaslarına göre ekiplere ayrılabilceği gibi, duruşmalarını kendisine tahsis edilen yerde gerektiğinde herhangi bir ilde de yapabilir. Mahkeme sayısı olarak bütün yurttan bir tanedir.

«Sayın milletvekilleri,

Faşist hükümetin mutlaka gerçekleştireceği ve ısrarla istediği barışın en etkili araçları arasında sayılacak bu tasarının, tarafınızdan oybirliği ile onaylanacağına hükümetin inancı büyüktür. (8).»

141 — 142 nci maddelerin kaynağı olan ve yukarıya alınan «Devleti Koruma Yasası» ile bu yasanın İtalyan yasama organına sunulan gerekçesi, böyle bir yasanın Mussolini iktidarı tarafından hangi amaçlarla çıkarıldığını göstermektedir. Bu iki belgenin içeriği, yasada düzenlenen maddelerin amacı konusunda hiçbir kuşkuyla yer bırakmamaktadır. «Devleti Koruma Yasası» sözlerindeki «devlet»ten faşist devletin kastedildiği ve bu yasa ile faşist devletin korunmak istendiği açık olarak anlaşılmaktadır.

Ayrıca 1926 yılında maddeler yasalaşır-
en düzenlenen Bakanlık raporunda «...Bu
edenle, söz konusu hükümler, faşist dev-
letin şahsiyetinin korunması yönünden te-
mel bir unsur teşkil etmektedir» denilmesi
e bu gerçeği doğrulamaktadır. (Çetin Özek
41—142.)

Prof. Faruk Erem, bu hükümlerin ya-
ıldığı 1930 İtalyan Ceza Yasası için, kendi
lçülü anlatım biçimi ile şöyle demektedir:
... 1930 İtalyan Ceza Kanunu teknik bakım-
an mükemmel olmasına rağmen az çok
aşizm akidelerini aksettiren bir kanundur
e faşist devlet anlayışı bilhassa kanunun
u bábında yer alan hükümlerde tezahür
tmektedir.» (Erem. Hürriyet ve Suç. S. 8)

Yukarıya alınan özel yasada yer alan

hükümlerin niteliği ile gerekçe'deki düşün-
celer; yasanın kabul amacının, kurulup yer-
leştirilmek istenen faşist rejimin savunul-
ması, bu rejime karşı yapılacak mücadelele-
rin önlenmesi, kurulmuş ve kurulacak ör-
gütlerin kapatılması, düşünce açıklama hak
ve özgürlüklerinin engellenmesi olduğunu
hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde
ortaya koymaktadır.

Bugüne kadar yapılan yayınlarda, yargı
organlarında ortaya konulan savunmalarda,
yayınlanan bildirilerde, 141—142 nci madde-
lerin temelde faşist bir rejimin güvencesi o-
larak düzenlendiğine ve böyle bir rejimden
kaynaklandığına ilişkin ileri sürülen düşün-
celer, bu belgelerle doğrulanmış olmakta-
dır. (Devam edecek)

DİP NOTLARI

1 — Bakınız. Mete Tuncay. Türkiye'de
ol akımlar.

2 — 4.3. 1341 gün ve 578 sayılı «Takri-
i Sükun» yasası hükümete sınırsız yetki-
er vermiştir. Hükümet bu yetkileri kendisi
tullanabileceği gibi sanıkları istiklal mah-
kemelerine de gönderebilmektedir.

Yasanın metni şöyledir :

«İrticaa ve isyana ve memleketin niza-
nı içtimaisini ve huzur ve sükununu ve
smniyet ve asayişini ihlale bais bilumum
eşkilat ve tahrikat ve teşvikat ve teşebbü-
at ve neşriyatı hükümet, Reiscumhurun
asdiki ile, re'sen ve idare'ten men'e me-
undur.

İşbu ef'al erbabını hükümet istiklâl
nahkemesine tevdi edebilir.»

Bu yasa iki yıl için kabul edilmiş ve
laha sonra 979 sayılı yasa ile yürürlük
süresi 929 yılına kadar yani iki yıl daha
ıztatılmıştır. Takriri Sükun Yasası hüküm-
erine göre yürütme organı ile yargı orga-
nı özdeşmiştir.

3 — Bu metne yurdumuzdaki kitaplık-
arda raslanamamıştır. Bu konuda derinli-
ğine bir araştırmaya gerek görülmemiş ol-
ması buna neden olabilir. Biz bu belgenin
yayınlanmasında kimi gerçeklerin ortaya
çıkması bakımından yarar görüyoruz.

4 — Metnin çevirisinde yasanın esas
maddeleri aynen alınmış yasanın yürürlü-
ğe girme gününe, genel nedenlerle cezada

yapılacak indirime, yetkili mahkemeye,
yurt dışında bu tür suçların işlenmesi hal-
lerine ilişkin hükümler alınmamıştır.

5 — 1926 yılına ait İtalyan resmi gaze-
tesinin yasaya ve gerekçesine ilişkin fo-
tokopisi sağlanmak suretiyle bu metin di-
limize çevrilmiştir.

6 — Bilindiği gibi Mussolini İtalya'da
faşist rejimi kurarak uygularken kral Vit-
torio Emanuel tahtta bulunuyordu. Kral
9.5.1946 gününde Umberti 11 lehine tahttan
feragat etmiş ve krallık 1946 yılına kadar
sürmüştür. Özel yasa'da kralın hayatının
korunmasına ilişkin hükümler bu nedenle
yer almıştır. Önemli olan yasadaki faşist
rejimi koruyan hükümlerdir.

7 — Gerekçede bulunan ve ölüm Ce-
zasının zorunluluğuna ilişkin düşünceler
metne alınmamıştır.

8 — Bu sözler, maddelerin kökeninde
faşist rejimin korunması amacının bulun-
duğunu, yasanın bu amaçla hazırlandığını
açıkça anlatmaktadır.

TÖB — DER'E DÖNÜŞTÜ

Çerkezköy ilçesindeki yerel dernek yap-
tığı genel kurul toplantısında oybirliğiyle
TÖB—DER'e dönmüştür.

Arkadaşlarımızı kutlarız.

FAŞİST BASKILAR ARTTI

Isparta'da faşist baskılar arttı. Milli-yetçi Cephe güvenoyu aldıktan sonra kendilerine komando diyen bir grup şehir içinde davul-zurna ile dolaşmışlar ve saldırılarını yoğunlaştırmışlardır.

İlk saldırıları yakalarında ATA-TÜRK rozeti bulunan Gönen Öğretmen Lisesi öğrencilerine olmuştur. Öğrencilerin yakalarındaki rozetleri söktükten sonra halkı galeyana getirmek için «BURASI TÜRKİYE... ÖLENİN ROZETİ OLMAZ...» diyerek bağırılmışlardır. Polisin gözü önünde öğrencileri döğmüşler, yerlerde sürüklemişler ve sonra da dağılmışlardır.

Daha sonra münibüsle okula dönmekte olan bir başka öğretmen okulu grubuna saldırmışlar, yakalarındaki ATATÜRK rozetlerini sökmüşlerdir.

YÜRÜR DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİNE VERİLDİ

15 Şubat toplantıları nedeniyle Genel Merkez tarafından hazırlanıp bütün yurda dağıtılan «KARDEŞLER» başlıklı bildiriye dağıttığı için Silvan Savcılığınca soruşturmaya uğrayan TÖB — DER Silvan Şubesi başkanı arkadaşımız Mahmut Yürür Devlet Güvenlik Mahkemesine verildi.

Adı geçen bildiri Ankara Savcılığının bilgisi içinde bastırılıp dağıtılmış, geçirdiği soruşturmalardan beraat etmiştir. Mahmut Yürür hakkında açılan dava göz dağı vermek içindir. Ancak arkadaşlarımız baskılardan ve saldırılardan yüzlerinin aklıyla çıkacak kadar deneyden geçmişlerdir.

Yıldırılmazlar.

KOMONDOLAR OKULU BASTI

TÖB — DER Sarıkaya Şubemiz üyelerinden Babayâğmur İlkokulu Öğretmenlerinin oturdukları okul lojmanları gece komandolar tarafından basılmıştır. Sopa ve taşlarla saldıran komandolar devlet malı olan lojmanların kapı ve pencerelerini kırmış, öğretmenlere hakaret etmişlerdir.

Hızla okuldan kaçan komandolar halk tarafından görülmüş ve teşhis edilmişlerdir. Durum adliyeyede intikal etmiştir. Saldırgan komandolar mahkemeye sevk edilmişse de tutuklanmamış ve duruşmaları tutuksuz olarak sürmektedir.

Mal ve can güvenlikleri kalmayan öğretmenler valiliğe durumu bildirmişlerdir. Müfettişler gelmiş ve olay yerinde soruşturma yapmışlar saldırıya uğrayan öğretmenlerin derhal yerlerinin değişmesini önermişlerdir.

Devletin malı olan lojmanlar tahrip edilmiş, öğretmenler hakarete uğramışken devleti temsil eden Vali «Siz iyi öğretmen olsaydınız saldırıya uğramazdınız» diyerek öğretmenleri azarlamış ve komandoların yanında yerini almıştır.

İl milli eğitim müdürü, komandoların haksızlığını kabul etmiş, birşey yapamıyacağını söylemiş, şunu da ilave etmiştir : «Suskunluğumuz, acizliğimizden ileri gelmektedir.»

Çaresiz kalan, ilgililerden bir yardım göremeyen öğretmenler durumu bir telleden Cumhurbaşkanımıza iletmışlerdir.

TÖB — DER GENEL MERKEZ BAŞKANLIĞINA ANKARA

15.4.1975 Salı günü akşamı saat 21.00 sıralarında Kiraz Emniyet Komseri gerisinde bir polis ve bekçi topluluğu hiçbir gerekçe göstermeden derneğimiz lokalinde arama yapmışlardır.

Arama kararı sorulduğunda ise yanıt veremeyerek içerde bulunan üyelerimizde üzerlerini aramışlardır. Dolap, çekmece ve kişilerin üzerinde birşeyler bulamayınca çekip gitmişlerdir.

Bu usulsüzce ve saygısızca yapılan aramayı tüm üyelerimiz ve devrimci kuruluşlar adına kınarız.

Durumun dergimizde yayınlanması dileğiyle selamlar başarılar.

KIRAZ TÖB — DER YÖNETİM KURULU

MUSKALI OKUL

Eleşkirt yatılı bölge okulunda öğrencilerden birinin omuzunda asılı bulunan muska yere düşer. Okulun temizliği sırasında ortaya çıkan, iyice kirlenmiş ve yırtılmış olan muskayı bir öğretmen arkadaş farkına varmadan sobaya atar. Atar ve kıyamet kopar. Nevzat Özkan adlı öğretmen (Kendisinin Ülkü Ocaklarına bağlı olduğunu, faşist olduğunu sık sık tekrarlar) yaygarayı koparır. Bütün çevreye, hatta köylere kadar olayı duyurur. Üstelik abartarak ve bire bin katarak. Ve irtica hortlar. Camilerde «Kur'anın yakıldığı», «dinin elden gitmek üzere olduğu», fesat yuvasının kapatılması, basılıp tahrip edilmesi gerektiği» söylenir durur. Eyyamcı okul müdürü ve komanda arkadaşı için gün doğmuştur. Onlar da aynı yaygaraya katılırlar. Egemen güçlerin adamları okula akın ederler. «Suçlu öğretmeni» ve arkadaşını sorguya çekerler. Öğretmen ellerini havaya kaldırarak, «tövbe» ettirilir. Üstelik bu olay birkaç kez tekrarlanır.

Sonunda ne mi olur. Olan şu. Ağrı Valiliği öğretmeni «kıyar». Bir başka okula alır. Muska takmayan tek öğrenci bırakılmaz. «Hata» böylece tamir edilmiş olur.

TÖB — DER GENEL BAŞKANLIĞINA ANKARA

17 Nisan 1975 günü Siverek Orta Okul idaresince yapılan arama sonucunda, yakalarında boz kurt rozeti bulunan öğrencilerin rozetleri alınarak öğrencilere bu rozeti takmamaları gerektiğinin salık verilmesi üzerine öğrenci velilerinden biri tarafından, okul idaresince MILLİYETÇİ öğrencilere baskı yapıldığı şeklinde şikayette bulunmuş ve aynı gün Siverek Savcılığınca Orta Okul Müdürü Şevki Mavigök, Müdür yardımcıları Hamdi Gürbüz, Ziya Yaşar ve Öğretmen Cengiz Öksüz ile Bener Yörük göz altına alınmışlardır.

22 saat gözaltında tutulan orta okul müdürü ve yardımcılığı ile okul öğretmenleri 18 Nisan günü serbest bırakılmışlardır. Öğrenci velileri arasında büyük tepkilere yol açan bu olay karşısında Siverek şubemiz ilçe kaymakamına giderek durumu iletmışler. İlçe kaymakamı üzüntülerini belirterek elinden bir şey gelmediğini ifade etmiştir.

Olayla ilgili rapor göndermeleri Siverek şubemize salık verildi. Durumu bilgilerinize sunar ilgililer nezdinde gerekli girişimlerde bulunmasını dilerim.

Mehmet YOKUŞ

TÖB — DER BÖLGE TEMSİLCİSİ

POZANTI HABERİ

Pozantı küçük bir kasabadır. Köyleriyle birlikte 13000 e yakın nüfusu vardır. İlçe sınırları içinde 70'e yakın öğretmen görev yapar. İlçemizde 3 ay önce kurduğumuz örgütümüz bu süre içinde 30 üye ile öğretmenlerin yarıya yakın bir bölümünü bünyesinde toplamıştır.

Öğretmenlerin TÖB — DER'de bütünleşmesi çıkarıcı çevreleri ürkütmektedir. Şimdiye kadar kapalı kapılar arkasından yürüttükleri iftira ve yalan kampanyalarını (Siyasî örgütlerinin hükümet kurmaya talip olmasından sonra) yoğunlaştırmak ilçedeki aydın kesim üzerinde baskı ve terör havası yaratmaya çalışmaktadırlar. İşte bazı örnekler :

1 — Aşçı Bekirli köyünde öğretmen Mehmet Çiftçi Atatürk ilkelerine bütünüyle karşı. Köyde bunun açıkça propagandasını yapar. Bu yüzden de gerici güçlerin gözündedir. Beş vaktini kaçırmaz. Bu inancı yüzünden sık sık görev yerini terkeder. Okul Müdürü ve diğer arkadaşlar namazlarını çalışma saatleri dışında kılabileceğini söyleyerek kendisini uyarırlar. Namaz bahanesiyle görevden kaçmayı alışkanlık edinmiş bu «dini bütün» köyün yobazlarına sığınır. «Diğer öğretmenler benim namaz kılmama engel oluyolar. Onlar komünist, islâm düşmanı» gibi kışkırtıcı sözlerle halkı öğretmenlerin üzerine salar. Bir — iki defa kışkırtılan köylüler öğretmenlerin yolunu kestiler. Durumdan haberdar ettiğimiz ilgililer işi idare ediyorlar.

2 — A.P Genel Başkanı hükûmeti kurduktan sonra Pozantı'dan A.P. li belediye Bşk. A.P İlçe Başkanı ve bazı kişiler kendisini kutlamaya gitmişlerdir. Adamlar Ankara gibi yere boş gidecek değiller ya. Birde liste düzenlemişler. Demirele takdim edilen bu «kara liste» de başta TÖB — DER'li öğretmenler olmak üzere bazı ilerici görünen memurlar bulunmaktadır.

Durum bu.

Olağan karşılıyoruz. Bizi şeflerine ihbar ettikleri için kendilerine teşekkür ediyoruz. Bizi övücü davranışlar içine girselerdi kuşkulanırdık kendimizden.

Devrimin geri adımı olmadığını biliyoruz.

İnanıyoruz ki onların yaratmaya çalıştıkları terör maskelerinin düşmesine yarayacaktır. Halkın bilinçlenmesini hızlandıracaktır.

TÖB — DER Pozantı Şube Bşk.
Mustafa YENİ

GAZIOĞLU SÜRÜLDÜ

TÖS ve TÖB — DER'in inançlı kavgacılarından arkadaşımız Gültekin Gazioğlu halkçı tutumundan dolayı Rize iline sürülmüştür.

Gültekin Gazioğlu'na geçmiş olsun demeye dilimiz varmıyor.

Gelecek olsun.

Bir Öğretmen Adayı

Aşağıdaki rapor Çorum Şubesi üyelerinden Rıza Bütün tarafından yazılmıştır. Rıza Bütün 27 yıllık bir öğretmendir.

TÖB — DER Şube Başkanlığına
Çorum

9.4.1975 Çarşamba günü okulumuzdaki bütün sınıfların dersleri öğretmen okulu stajyer öğrencileri tarafından işlenecekti. Benim sınıfım olan 2/C'ye de Salih Güngör adlı bir öğretmen adayı girecek ve ders verecekti. Zil çaldığında Salih Güngör yanıma geldi. Derse hazır olmadığını, ayrıca çarşıda işi olduğunu, bunun için çıkıp gideceğini söyledi. Ben kendisine, ders vermeye mecbur olduğunu, okulu terkedip gidemeyeceğini, böyle davranırsa öğretmen okulu müdürlüğüne durumu bildirmek zorunda kalacağımı söyledim. Cevap olarak, öğretmenin okuldan başka görevleri olduğunu, komünistlerin azdıklarını, Cumhuriyet ve Yeni Ortam okuduklarını, bunlarla mücadele etmek zorunda olduğunu ve şu anda çarşıya bu yüzden gideceğini söyleyerek sınıfı terketti. Ders bittiği zaman kendisini koridorda beni bekler buldum. Yakama yapışıp beni dışarı çıkarmak istedi. Ben 27 yıllık öğretmenim. Oğlum yaşındaki çocuktan dayak yemek üzereyken arkadaşlar araya girerek beni kurtardılar. Durum böyle olduğu halde çeşitli ithamlarla beni savcılığa şikâyet etti. Savcılık düzmece ifadelerle göre hakkımda koğuşturma açtı.

Durumu bilgilerinize sunarım.
Çorum Cumhuriyet İlkokulu Öğretmeni
Rıza BÜTÜN

★

EMRİ KİMDEN ALIYORLAR

Osmaniye TÖB — DER Şubesi başkanı devrimci arkadaşımız Mehmet Özkan komandolar tarafından döğüldü. 9 Nisan günü gece saat 21.00 sıralarında lokalden çıkıp evine dönerken Karaoğlan Parkı önünde bir grubun saldırısına uğrayan arkadaşımız ağır şekilde hırpalandı. Elindeki Cumhuriyet gazetesi yırtıldı. Arkadaşımızın parmaklarını kaldırım taşlarıyla ezen faşistler, daha sonra gözlerini tekmelemişler ve kör etmek istemişlerdir.

Saldırganların «Kimlikleri belli olmamıştır». Ancak biz saldırganların «kim» olduklarını çok iyi biliyoruz. Saldırganlar «yazan ellerden» ve «gören gözlerden» korkan, onları susturmak, yok etmek isteyen halk düşmanlarıdır.

Kervan yürüyecektir.

ŞİMARDILAR

TÖB — DER GENEL BAŞKANLIĞINA
ANKARA

Derneğimiz altında lokalleri bulunan Adalet partililerin 12/4/1975 Cumartesi akşamı hükümetin güven oyu almasından sonra derneğimize yönelik çeşitli taşkın hareketleri olmuştur.

Aynı akşam geç saatlerde derneğimiz kimliğini henüz tesbit edemediğimiz şahıslar tarafından saldırıya uğramış, kapı kilidi zorlanarak açılmış, kapı camları kırılmıştır. Olay anında dernekte kimse bulunmadığı için herhangi bir çatışma olmamıştır. Durumu bilgilerinize sunar, başarılar dilerim. 13/4/1975

Mustafa ÇAKIR

GÖRELE TÖB — DER ŞUBE BAŞKANI

★

BİR ÖĞRENCİNİN KULAĞI PATLADI

Faşistlerin gün geçtikçe azıttığı Tokat'ta son olarak bir öğretmen okulu öğrencisinin kulağı patlatıldı. Sudan bir bahaneyle karakola götürülen öğretmen adayı HÜSEYİN AYDIN önce döğüldü, daha sonra da Remzi Palabıyık adlı bir polis tarafından kulağı sakatlandı.

Tokat Devlet Hastanesi öğrenci arkadaşımızı Ankara Numüne Hastanesine sevk etmiştir.

Suç işleyen polis hakkında ne gibi işlem yapılacağını merakla bekliyoruz.

★

İKİ ÜYEMİZİ YİTİRDİK

Tokat TÖB — DER Şubesi üyelerinden Nihat Kaya Tokat'taki bir yangının söndürülmesi sırasında fedakârca çalışırken üzerine elektrik kablosu düşmüş ve yanarak can vermiştir.

Yaslı ailesine ve kavga arkadaşlarına baş sağlığı dileriz.

★

MADAK ÖLDÜ

Palu Şubesi üyelerinden öğretmen arkadaşımız Celil Madak geçirmiş olduğu bir trafik kazası sonunda aramızdan ayrılmıştır. Geride iki küçük çocuk ve yaslı bir eş bırakan arkadaşımızın ailesine ve kavga arkadaşlarına baş sağlığı dileriz.

Genel Merkezimiz bu vakitsiz ölümden doğan acılarını hafifletmek için ailesine maddi yardım yapmaya karar vermiştir.

Ulukışla Savcısı

ULUKIŞLA'DA FAŞİZAN BASKILAR SÜRÜYOR

Bir süre önce Niğde Valisinin arabasına yanlışlıkla el kaldırdığı için tahkir edilen ve tutuklanan bölge temsilcimiz İsmail Göltaş tahliye edildi. Savcının emriyle tutukevinde de baskılara maruz kalan ve kendisinin okuduğu yayınlar sansür edilen Göltaş'ın mahkemesi devam etmektedir. Arkadaşımız hakkında ayrıca beş dava daha açılmıştır. Kendisi halen açıktadır. Genel Merkez açık aylığını ödemektedir.

Ulukışla Şube Sekreteri 15 şubat toplantısında yaptığı konuşmadan dolayı (olaydan iki ay sonra) ihsarlı olarak köyden getirilmiş nezarete atılmıştır. Kaymakamın araya girmesiyle Şube Sekreterimiz nezaretten çıkarılmış ve ilk sorgusu yapılarak salıverilmiştir. Bütün bu olayların tertipçisi Ulukışla savcısı Töb — Der'e girip çıkanlara baskılar yapmakta, gitmemeleri için telkinde bulunmakta ve hattâ tehdit etmektedir. Bu arada savcı İsmail Göltaş'ın aleyhinde bulunmakta «O militandır, sakın yaklaşmayın. Töb — Der, Rus Der'dir» demektedir. Savcı daha da ileri giderek Töb — Der'e gidenleri sorguya çekmektedir. İşçiler, köylüler ve devrimci aydınlar savcı Musa Polat'ı Adalet Bakanlığına şikâyet etmişler, baskıların kaldırılmasını istemişlerdir. Bugüne kadar bir sonuç alınamamıştır.

Savcıya hatırlatırız. Öğretmen halkla bütünleştiği sürece baskılar, yıldırımlar bir sonuç vermeyecektir. İsmail Göltaş'ın tutuklanmasını Ulukışla halkından 300 kişinin protesto etmesi ve protesto bildirisini imzalaması birşeyler anlatmıyor mu?

TÖB — DER Ankara Şube Başkanlığına,

Siyasal çıkarlar uğruna kapatılmış olan Köy Enstitülerinin 35. kuruluş yıldönümünü kutlar, «Devrim için Eğitim»i şiar edinmiş tüm öğretmen ve öğrenci arkadaşlarımızı selâmlarız.

Altındağ Halkevi

NAFİLE DÜNYA OYNANDI

Tarsus TÖB—DER Şubesi Oktay Arayıcı'nın Nafile Dünya adlı oyununu hazırlamış ve 17 — 19 Nisan tarihleri arasında halka parasız olarak sunmuştur. Arkadaşlarımızı kutlar, başarılarının devamını dileriz.

Ankara Şubesinin Bildirisi

Köy Enstitülerinin kuruluşunun 35. yıl dönümüdür. 1940'da kuruldu 1946'da yozlaştırıldı ve kapatıldılar.

Köy Enstitüleri 6' yıl kadar kısa bir dönem yaşayabilmesine rağmen, eğitim alanında en etkin olan ve en çok konuşulan üzerinde yazı yazılan eğitim kurumlarımızdır. Ulusal çıkarlara ve Ulusal gerçeklere uygun olduğu için, unutulmadılar ve unutulamazlar. Köy Enstitülerinde yetişen yoksul köylü kökenli yazarlarımızın, eserleri, bugün ülkemizde en çok satılıp okunanların arasındadır. Ve dünyanın çeşitli dillerine çevrilmektedir.

Köy Enstitüleri : Köyü içten canlandırmak köylüye ucuz eğitim sağlamak ve klasik demokrasiyi köylünün yaşantısına indirmek için kurulmuştur. Yoksul köylü çocuklarının tümüne tahsil yapma olanağını sağlamayı planlamıştır. Eğer bugüne kadar yaşatılsaydı ulusal gerçeklerimizi bilen ve egemen sınıflara karşı olan binlerce ilerici aydın yetiştirecekti. Binlerce yoksul köylü çocuğu ezilmişliğin gerçek nedenini anlayacaktı. Bu vurguncu ve Emperyalist — Kapitalist düzen kendisine ters düşen eğitim kurumunu yaşatamazdı ve yaşatamadılar. Yoksul halkımızla egemen sınıflar arasındaki ilişki kurtla kuzu arasındaki ilişkiye benzer. Kuzunun canı kurda teslim edilebilir mi. Sömürücüler halka yönelen her olumlu hareketi, önce yozlaştırır, sonra da engeller ve boğazlarlar.

Biz devrimci TÖB—DER'li öğretmenler olarak üretime dönük ve halkımızın çıkarlarına uygun olan Köy Enstitülerini, programlarının öz olarak alınıp, çağımızın koşullarına ve gereksinmelerine uydurularak yeniden açılmasından yanayız.

BİNGÖL ŞUBESİ KONGRE YAPTI

Yıllık olağan kongresini yapan Bingöl Şubemiz bütün şubelerimize duyurmak ve Genel Merkezimizce çözümü için çaba göstermesi için aşağıdaki kararları almışlardır :

- 1 — Grevli ve toplu sözleşmeli sendikalar alınmasında Genel Merkezimizi destekliyoruz.
- 2 — Yöneticilerimizi kendimiz seçmeliyiz.
- 3 — Millî Eğitim Müdür yardımcılardan birisi ilkökul öğretmeni olmalıdır.
- 4 — Disiplin kurulları yerine idarî yargı organları kurulmalıdır.
- 5 — Özlük Sorunlarına ağırlık verilmelidir.

Köy Enstitüleri Bayramı

Köy Enstitülerinin 35. kuruluş yıldönümü bütün yurttta ve Ankara'da törenlerle kutlandı. Üzerinden bunca yıl geçmesine karşın bu kurumların güncelliğini koruması, eğitim sorunlarımızın hâlâ çözümlenmemesinden ve hâlâ köylerimizin «içten canlandırarak» güçlü bir eli beklemesinden kaynaklanmaktadır.

Ankara Şubesi'nin düzenlediği toplantı YIBA Düğün Salonu'nda yapıldı. Saat 20.00 de toplantı açıldığında bin beşyüz kişilik salon hınca hınç dolmuştu.

Halk ozanı, şubemiz üyesi Abuzer Karakoç'un sazı ve sözüyle başlayan toplantıda Doğu Devrimci Kültür Derneği yersel halk oyunları ile geceyi süsledi. Daha sonra Aşık Kul Hasan ve çocukları çalıp söylediler. Toplantıda Prof. Muammer Aksoy, Mustafa Üstündağ, Talip Apaydın, Engin Tonguç (Hakkı Tonguç'un oğlu) Osman K. Akol, İlhan Akalın ve Muzaffer Şener birer konuşma yaptılar. Toplantı marşlar ve türküler arasında geç vakitlerde sona erdi.

Yapılan konuşmaları önümüzdeki sayılarda yayınlayacağız.

dönümünü kutlarken; çıkarıcı bağnaz ve yobaz kafalıların işe üretime dönük, kardeşliğe yardımlaşmaya dayalı böyle bir eğitim sistemini yok edip yeniden ezbercilğe yönetilmiş yoz eğitimi getirerek halkımızın uyanması ve karanlığın dağılışı için atılan güzelim adımların önüne engel çıkaranları şiddetle kınar; bu ilerici atılımların yaratıcıları olan İ. Tonguç ve Hasan Ali Yücel gibi büyük eğitimcileri saygıyla anar; yarının dost dünyasına güç koşullarda insan yetiştiren okutman olarak uğraşlarınızda başarılar diler saygılar sunarım. 15. Nisan 1975

Mustafa Kemal CAN
Kılıçkaya Ortaokulu Müzik Öğretmeni
Yusufeli/ARTVİN

KÖY ENSTİTÜLERİ KURULUŞUNUN 35. YIL
KUTLAMA KOMİTESİNE

ANKARA

Emperyalizm ve yerli işçirlikçilerine karşı halkın safında verdiğiniz kararlı mücadeleniz bizlere örnek olmaktadır. Bu haklı davamızda omuz omuza mücadele vereceğimizi bildirir 35. kuruluş yılınızı kutlarız.

Ankara Mithatpaşa Öğrenci Yurdu
DEVİRCİLERİ

TÖB — DER Şube Başkanlığı

ANKARA

Emperyalizmin geri bıraktığı yoksul ülkemizin yiğit öğretmenleri,

Halka dönük eğitim çalışmalarının yıllar önce bugün temeli atılmıştır. Egemen güçlerin tüm baskılarına karşın boyun eğmeyen ve temel üzerinde yükselen devrimci kavgamızda yetiştirdiğiniz gençler olarak yanınızda olduğumuzu bildirir saygılarımızı sunarız.

İMİZALAYAN KURULUŞLAR

— Cumhuriyet ve Cebeci Öğrenci Yurtları Öğrencileri

— Manisa Yüksek Öğrenim Kültür Der.

— Antalya Yüksek Öğrenim Kültür Der.

TÖB DER BAŞKANLIĞINA

ANKARA

Devrimci çağdaşlaşma sürecimizin içinde uygulanması ile düşüncüyü yıldızdan dünyaya, insanı kalem efendiliğinden tarlaya, atölyelere çeken üretici, yaratıcı yürekli ve coşkulu uygulamaları ile umut bağlanan köylerimizin kaderini değiştiren Köy Enstitülerinin 17 Nisan 1940 kuruluş yıl

ANILARI YAŞIYOR

AYDIN ŞAHİN, KERİM YAMAN, HÜSEYİN ÖREK, VELİ YILDIRIM, ABDİ GÖNEN, BURÇİN ÖZTÜRK VE BATTAL ÖZ'ÜN 1 MAYIS'LARI KUTLANACAKTIR...

DAYANIŞMA - YARDIMLAŞMA

Ertuğrul ERKAVUNCU

Yıllardır örgütlenen öğretmen toplumu üzerindeki baskıları hepimiz biliyoruz. Bil-hassa önceleri TÖS, daha sonraları TÖB—DER'e yapılan baskı ve saldırılar, dayanışma ve yardımlaşma amacını benimseyen öğretmen kesimi üzerinde daha etkin, daha olumlu rol oynamıştır. TÖB—DER ve mensuplarına çeşitli nedenlerle saldıran acizler, bu topluma zarar verdiklerini sanıyorlarsa yanılıyorlar. Çünkü, her saldırı sonunda karşılarında daha güçlü bir toplum buluyorlar ve de bulacaklardır.

27 Şubat 1975 günü Manisa ili Turgutlu ilçesi Ahmetli Bucağı Barbaros İlkokulu öğretmenlerinden Battal Öz aynı okul öğretmenlerinden nurcu, gerici ve yobaz İbrahim Başaran tarafından, sınıfında dersi başında hunharca şehit edilmişti. Merhum Battal. örgütün en eski bir üyesi idi. Geride eşi ve 3 çocuğu kalmıştır, bir tek dikili ağacı dahi yoktur.

Geride kalanlara Devlet hangi imkânları sağlayacaktır veya şimdiye değin öğretmene ne sağlamıştır. Olayın hemen ertesinde TÖB—DER Şubelerinden yardım talepleri geldi. Bu durum bizleri sevindirdi. Turgutlu TÖB—DER Şubesi olarak tüm şubelerimizi kapsayan bir yardım kampanyası açtık. Bu kampanya hiçbir güvencesi olmayan öğretmen için fevkalâde bir hareket oldu.

14 Nisan 1975 tarihine kadar Ahmetli Ziraat Bankası 630/1394 nolu hesaba listede sunduğumuz yardımlar ulaşmıştır. Yardımlar hergün hızla devam etmektedir. Kampanya süresiz olduğundan TÖB—DER Şubelerimizin tümünün katılacağını ümit ediyoruz.

Bu kampanya bize ne kazandırdı?... TÖB—DER öğretmeninin verdiği yardımlaşma ve dayanışma örneği bu güne değin bu örgüte giremeyen açıkta kalan öğretmene bir güvence vermiştir. Mahalli çevremizde üye sayımız hergün artmaktadır. Yurt çapında da üye sayımızın arttığını gururla öğrenmekteyiz.

Dostlar. Dayanışma ve yardımlaşmaya

gösterdiğiniz ilgiye, merhumun eşi ve 3 çocuğu adına teşekkür ederken uğraşlarımızda başarılarımızın devamını dilerim.

Yardımanın yapıldığı yer	Yardım Mik.
Turgutlu TÖB—DER Şubesi	6610.00 TL.
TÖB—DER Genel Merkez	1000.00 »
Barbaros İlkokulu Ahmetli	1175.00 »
İzmir Gürçeşme Ortaokulu	445.00 »
Gördes TÖB—DER Şubesi	1080.00 »
Söğüt TÖB—DER Şubesi	500.00 »
Ödemiş TÖB—DER Şubesi	500.00 »
Edremit TÖB—DER Şubesi	100.00 »
Devrek TÖB—DER Şubesi	500.00 »
Kiraz TÖB—DER Şubesi	150.00 »
Söke TÖB—DER Şubesi	370.00 »
Kilis TÖB—DER Şubesi	100.00 »
Kargı TÖB—DER Şubesi	200.00 »
Espiye TÖB—DER Şubesi	245.00 »
Erdinç Furuncular	50.00 »
Ergani TÖB—DER Şubesi	335.00 »
Halfeti TÖB—DER Şubesi	350.00 »
Çerkez Köy TÖB—DER Şb.	375.00 »
Balıkesir TÖB—DER Şb.	230.00 »
Akhisar TÖB—DER Şb.	2215.00 »
Nizip TÖB—DER Şb.	200.00 »
Düzce TÖB—DER Şb.	250.00 »
Sulakyurt TÖB—DER Şb.	370.00 »
Bor TÖB—DER Şb.	525.00 »
Meriç TÖB—DER Şb.	680.00 »
Karaman TÖB—DER Şb.	710.00 »
Urla TÖB—DER Şb.	907.00 »
Ankara TÖB—DER Şb.	1000.00 »
Manisa TÖB—DER Şb.	2682.50 »
Ahmetli Ortaokulu	500.00 »
Saruhanlı TÖB—DER Şb.	1792.45 »
Kütahya TÖB—DER Şb.	844.00 »
Eceabat TÖB—DER Şb.	50.00 »
Ferhat Balcı Pötürge	25.00 »
Ezine TÖB—DER Şubesi	97.50 »
Tavşanlı TÖB—DER Şb.	247.50 »
Torbali TÖB—DER Şb.	940.00 »
Çankırı TÖB—DER Şb.	265.00 »
Bodrum TÖB—DER Şb.	625.00 »
Selendi TÖB—DER Şb.	180.00 »

(Devamı sayfa 18'de)

YAYIN DÜNYASI

Barçın BARI

İŞÇİ DAVASI

Zonguldak emekçilerinin bütün Türkiye'li emekçilere seslenen haftalık bir gazetesi yayınlanıyor. İŞÇİ DAVASI. 1 Mayıs baskısıyla 18. sayısına ulaşan gazete, adından da anlaşılacağı gibi işçilerin davasını yükümlenmiş. Bu «dava» işçi sınıfının ekonomik ve ilerici taleplerinden hareketle iktidar olma davasıdır. Gazete bu yoldaki mücadelesini başarıyla sürdürmekte.

Yurdumuzdaki yayıncılık — genel olarak — iki hastalığı beraberinde sürüklemektedir. POPÜLİZM — FRAPANCILIK. Popülizm halk dalkavukluğu demektir. İşçi sınıfının mücadelesini kitlelerin kuyruğuna takan, aydınların ve ilerici örgütlerin bilinç taşıma görevlerini tecrit etmeye yönelik bir akım. Bu akım «halkın sağduyusundan» ve «kahramanlardan» medet bekler. Örgütlü mücadeleyi küçümser. Elindeki malzeme «sefalet edebiyatıdır».

İkinci hastalıklı akım FRAPANCILIK-TIR. Siyasi mücadeleyi sadece «ajistasyon» olarak gören, dar — kılıkçı bir akım. Gösterişli keskin laflar, bol gevizelik ve kariyeristlik. Sonuç : Devrimci saflarda dağınıklık ve gruplaşmalar.

İŞÇİ DAVASI bu hastalıklardan arınmış. Gazete genel olarak Türkiye İşçilerinin, özel olarak da Zonguldak maden emekçilerinin ekonomik ve demokratik taleplerinin sözcülüğünü yapıyor. Her sayıda yer alan bilimsel incelemeler ve güncel sorunlar işçilerin mücadelelerine ışık tutuyor. Kısacası İŞÇİ DAVASI bilinç götürme görevini başarıyla yürütmekte. Demokratik meslek örgütlerinin sorunlarına da yer veren bu emekçi gazetesini okumanızı salık veririm.

Sayısı : 100 kuruş. Yıllık abone : 50 Lira. P.K. 68 Zonguldak

YENİ DÜNYA

Sosyalizm sorunları

YENİ DÜNYA işçi sınıfı mücadelesinde geleneksel bir ad. Aynı adı taşıyan gazete daha 1920 lerde Eskişehir'de yayınlanıyordu. Ateşin kanın içinde bir yandan ulusal kurtuluş savaşına ışık tutuyor bir yandan da zaferden sonra kurulacak

olan yeni toplum düzeninin tohumlarını atıyordu. Ne var ki zaferden sonra günün somut şartları istenilen «toplum düzeninin» gerçekleşmesine olanak vermedi. Daha sonra çıkarılan Takrir—i Sükun yasası da işçi sınıfının tüm politik mücadelelerini yer altına gömülmesine ol açtı.

Günümüzün YENİ DÜNYA'sı eski TIP Millet vekillerinden Yusuf Ziya Bahadanlı tarafından çıkarılıyor. Aylık bir dergi. Dergiden çok -Hacır itibarıyla - kitabı andırıyor.

YENİ DÜNYA'da telif yazılara pek yer vermiyor. Her hangi bir kılığın yayın organı değil. Sosyalizmin genel sorunlarını sergileyen, bu sorunların tartışılmasını sağlayan yazılar yer alıyor. Genel olarak «sapmalar» ve sapmaların kaynakları açıklıkla sergilenmekte. Her sayısı ayrı bir teori kitap gibi. Dergi ayrıca, Türkiye İşçi sınıfının bağışsızlık, demokrasi ve sosyalizm kavgasına ait pekçok belgeyi de sergilemekte.

Sekter grupçu zihniyetten kurtulup «birşeyler öğrenmek» isteyen herkese YENİ DÜNYA dergisini salık veririm.

Fiatı : 10 lira. Yıllık abone yüz, altı aylık el lira. Adres. P. K. 1222 İstanbul.

İşsizlik ve Yedek İşçi Ordusu

İşçi Davası'ndan

A M E R İ K A ' D A

Amerika'da işsizliğin Mart ayı içinde hızla arttığı ve toplam işsiz sayısının 8 milyona yükselerek, 1941 yılından beri en yüksek düzeyine ulaştığı Çalışma Bakanlığı tarafından açıklanmıştır. Zencilerin işsizlik oranı ise her zaman olduğu gibi beyazlardan çok daha yüksek olmuştur.

A L M A N Y A ' D A

Almanya'daki işsiz sayısı Şubat ayında 1 milyon 183 bin'dir. Bunun çalışan nüfusa oranı yüzde 5,2'dir. Ancak Mart ayında bir miktar düşme olmuştur. Alman işçileri arasında işsiz sayısı azalırken, ülkedeki yabancı uyruklu işsiz sayısında bir artış görülmektedir. Yabancı işçiler arasındaki işsizlik oranı yüzde 7,4'e yükselmiştir. Türkiye'li işsizlerin sayısı ise 54 bin'dir.

T Ü R K İ Y E ' D E

Planlama Teşkilâtının araştırmasında, nüfus artış hızının yüksek olması ve köylerden şehirlere doğru hızlı bir emek göçünün bulunması nedeniyle, yatırımlar ve program hedefleri bu gerçekleşse dahi işsizler ordusuna 330 bin kişinin daha katılacağı ve toplam işsiz sayısının 1 milyon 740 bin kişiyi bulacağı belirtilmektedir. Yatırımların akşamı, plan ve program hedeflerinin zamanında uygulanmaması ve kötü hava şartlarının ortaya çıkması halinde işsiz sayısının, iki milyonu aşacağı da belirtilmiştir.

YEDEK İŞÇİ ORDUSU

İşsizler her an el altında bulunan bir yedek sanayi ordusu teşkil ederler. Üstelik bunların bakım ve yetiştirilmesi için gerekli masraflar sanki kapitalist tarafından karşılanıyormuş gibi kullanılmaları tamamen ve mutlak olarak kapitaliste ait bulunur. İşsizler, sermayenin her an kullanmasına hazır bir insan malzemesi teşkil ederler. Gerçekten, kapitalist toplumda, el altında bulunan bir insan malzemesi olmadan, kapitalist gelişme mümkün olamaz. Rahat bir şekilde faaliyet gösterebilmek için, kapitalist üretim bir yedek sanayi ordusunun varlığına ihtiyaç duyar.

İşçi sınıfını çalışmakta olan kısmının aşırı çalışması, işçi sınıfının açıkta bulunan yedek kısmını büyütür. Bu durum açıkta ve yedekte bulunan kısmın rekabet yoluyla çalışmakta olan kısım üzerinde baskı yaratmasına sebep olur. Bu baskı, halen çalışmakta olan işçileri, sermayenin hükmü altında aşırı çalışmaya ve ona boyun eğmeye zorlar. İşçi sınıfının bir kısmının aşırı çalışması ile diğer kısmın zorla işsizliğe mahkum edilmesi kapitalist için bir zenginleşme aracıdır. Bunun tersi yani bir kısmın işsiz durumda olması sebebiyle diğer kısmın aşırı çalışmaya razı olmak durumunda kalması da bireysel kapitalistin, bir zenginleşme, zenginliğini artırma aracı haline gelir.

İşsizlik, kapitalizmin kaçınılmaz bir sonucudur. Kapitalizmin olduğu her yerde işsizlik vardır. İşsizlik kapitalist toplumun yarattığı bir dert, bu düzenin belirgin bir yetersizliğidir. Farklı bir toplumsal düzende —sosyalizmde— üretimin büyümesi, teknolojik, örgütsel ve ekonomik gelişme işçi fazlalığı yaratmaz. Bu düzen «işsizlik» diye

bir durum tanımaz. Eli ayağı tutan herke için yeterli iş vardır.

Yedek işçi ordusu, iş bulamamış veya işinden atılmış işçilerdir. Gizli işsizleri de bu orduya dahil etmek gerekir. Gizli işsiz yılın bir kaç ayında işçi olarak çalışıp diğer aylarında boş oturan kimsedir. Bunlara «mevsimlik işçiler» de denir. Ürünleri toplanma zamanı pamukta, fındıkta, çay da çalışan tarım işçileri mevsimlik işçilerdir. Tarım ürünlerini işleyen ve kampanya süresince —yılın bir kaç ayı— çay ve şeker fabrikalarında çalışan işçilerde mevsimlik işçilerdir. Ayrıca yalnız yaz aylarında çalışmaya olanağı bulan orman işçileri de mevsimlik işçilerdir. Ve bunlar yılın ancak dörtte birinde çalışıp, geri kalan zamanda boş kaldıkları için gizli işsiz durumundadırlar. Yedek işçi ordusuna dahildirler. Yine kısa süreli çeşitli işlerde çalışan «muvakkat işçiler» de asıl olarak yedek işçi durumundadırlar.

Yedek işçi ordusu, temel olarak her şeyden önce makine ile işçinin yer değiştirmesinde meydana çıkar. Yer değiştirme en göze çarpan şekliyle çalışmakta olan işçilerin yol verilmesi şeklinde kendini gösterir. Fabrikalarda daha gelişmiş ve otomatik makinelerin kullanılması, aynı işi daha az işçiyle yapmak imkânı sağlar. Üç ayrı makinede üç ayrı işçi çalışırken, üç makinenin işini yapan tek bir makine kullanılmaya başlanınca, bir işçi üç işçinin yapabileceğini yapar duruma gelir ve diğer iki işçiye yol verilir.

Daha gelişmiş makineler —kapitalist toplumda— sadece çalışan bir kısım işçinin işsiz kalmasına yol açmaz, aynı zamanda yeni işçilerin de iş bulmakta güçlük çekmesine sebep olur.

İşçiden tasarrufu sağlayan makinelerin üretime sokulması sermayedarların (kapitalistlerin) ücretlerdeki yükselme eğilimini karşı verdikleri dolaylı bir karşılıktır. Makine kullanma, ücret giderlerini azaltma amacı ile olur. Bütün kapitalistlerin bu yönde davranışlarıyla işsizlik meydana gelir.

Bundan başka, kapitalist, aynı saat için de, işçiye daha fazla iş yaptırmak daha fazla ürün elde eder ve bu sayede daha az işçi kullanır. Gittikçe artan ölçüde, hünarlı (kalifiye) işçi yerine, daha az hünarlı işçi kullanır. Erkek işçiler yerine kadın işçiler, yetişkin işçiler yerine çocuk ve genç işçiler kullanır. Böylece aynı miktar sermaye ile daha fazla emek satın alır. Bu durum kalifiye ve erkek işçiler arasında işsizliğin doğmasına sebep olur.

HALKIMIZA DUYURU

Yabancı sermaye ve yerli ortaklar, kârını arttırıp milyonlarına milyon katmak için, halkımızın kendilerine kul köle olmasını, çok çalışıp az ücretle kıt kanaat geçinip haline şükretmesini ister. Yabancı sermaye ve yerli ortakların bu haksız istekleri, halkımızı işsizliğin, yoksulluğun ve açlığın içine sürüklemektedir. Ve yine onlar, bu gidişin karşısına çıkmak isteyen herkesi, sustarmak, yıldırım ve ezmek istemektedir. Bu nedenle sömürüye dayanan çıkarını sürdürebilmek için, bütün çalışan sınıflar üzerinde adına faşizm dediğimiz baskıya dayanan iktidarını kurmaya çalışmaktadır.

Özledikleri o iktidara geçiş için akıl almaz, tertiplere, saldırılara girmekte, işçiyi, köylüyü, yoksul halkımızı ve bu kesimlerin kuruluşlarını boğmaya çalışmaktadır. Bunun en belirgin örneği, örgütümüzün 15 Şubat'ta işsizliği, pahalılığı ve faşizan baskıları protesto etmek amacıyla kanunen izin alınarak düzenlendiği toplantılara yapılan açık saldırılardır. Saldırganlar Amasya, Malatya, Muş ve Tokat'ta ellerini kana buladılar.

Ne gariptir ki, öğretmenin olduğu kadar halkımızın da meselesi olan konuları dile getirildiği bu toplantılara, bazı yerlerde yine halkımızın bir kısmı alet edilerek saldırılmıştır.

Hâlâ, bu TÖB — DER'li öğretmenler ne istiyor, bunlara neden bu kadar saldırıyorlar diye soranlar olabilir.

Bir daha söyleyelim : Halkımızın aydını olan öğretmen, halkın gören gözü, duyan kulağı, düşünen beyni ve söyleyen dilidir. Elbette her zaman döndürülen dolapları, bütün çıplaklığı ile ortaya koymak onun görevidir. İşte öğretmen bu görevini

yerine getirirken, gerçeklerin gün ışığına çıkmasından gocunan menfaat guruplarının saldırısına uğramaktadır.

Bir kaç gün önce de, şehrimiz merkezinde, Gümrükönü'nde, Sanat Okulu öğretmenlerinden üç arkadaşımıza, durupdururken saldırdılar. Saldıranlar henüz yakalanamamıştır.

Ekemen güçlerin ve besleme uşaklarının saldırıları boşuna değildir. Bu saldırılar, öğretmenin örgütlenmesine halkımızla kenetlenmesine karşı duyulan hazımsızlığın, hırçınlığın bir sonucudur.

Öğretmene kaldırılan bu el, aydınlığa kaldırılmıştır.

Öğretmene kaldırılan bu el, halkımızın uyanışını engellemek için kaldırılmıştır.

Güneşin balçıkla sıvanamayacağı gibi, gerçekler de uzun süre halkımızın gözünden saklanamaz. Halkımız, günbegün olanları izlemekte ve çok iyi değerlendirmektedir.

TÖB — DER'in Türkiye'de olduğu gibi, Adapazarı'nda da üyesi hızla artmaktadır. En güçlü öğretmen örgütü olan TÖB — DER'in üye sayısı Türkiye'de yüzbine yaklaşmıştır. Şehrimizde de bu örgütlenmeye paralel olarak üyemiz beş yüzü aşmıştır.

Halkımıza, halkımızın aydınlıklarına ve öğretmenlerine yapılan bu saldırılar, bilinçlenmeyi, örgütlenmeyi ve demokratik mücadeleyi engelleyemeyecektir.

İşsizliğe, yoksulluğa, sömürüye karşı, antidemokratik baskılara ve faşist saldırılara karşı, demokratik mücadelemiz sonuna kadar devam edecektir.

İt ürür kervan yürür. Bu böyle biline. TÖB — DER Adapazarı Şubesi Yönetim Kurulu

DAYANIŞMA — YARDIMLAŞMA

Seben TÖB—DER Şb.	220.00 »
Bor TÖB—DER Şb.	550.00 »
Sivaslı TÖB—DER Şb.	145.00 »
Kırklareli TÖB—DER Şb.	350.00 »
Babaeski TÖB—DER Şb.	374.00 »
İzmir TÖB—DER Şb.	920.00 »
Aydın TÖB—DER Şb.	300.00 »
Hayrabolu TÖB—DER Şb.	100.00 »
Çay TÖB—DER Şb.	200.00 »

Gönen TÖB—DER Şb.	300.00 »
Fekeli TÖB—DER Şb.	510.50 »
Tonya TÖB—DER Şb.	594.00 »
Susurluk TÖB—DER Şb.	695.00 »
Eskipazar TÖB—DER Şb.	845.00 »
Bigadiç TÖB—DER Şb.	1000.00 »

Yukarıda belirtilen yardımlar 14 Nisan 1975 tarihine kadar olanlardır. Ayrıca İzmir TÖB—DER, Şubesi İzmir Kemeraltı İş Bankası Şubesinde de bir hesap açmıştır.

Teknik Okullarda Ayrıcalık

Biz öğretmenlerin aşağıda belirtmeye çalıştığımız problemlerimiz ile ilgili bizlere yardımcı olacağınızdan emin olarak, dilek ve sorunlarımızı maddeler halinde sıralamış bulunuyoruz.

1 — 1975 Mali yılı bütçe kanunu 68 — A Maddesi 2. bendinde Endüstri Meslek Liselerinde, meslek dersleri okutan öğretmenlerin ek ders ücretleri 25 TL. olarak saptanmış, aynı çatı altında aynı gayeye yönelik biz fen matematik, sosyal bilgiler ve yabancı dil grubu öğretmenlerin ek ders ücreti 15 TL olarak bırakılmıştır.

2 — 12 sayılı kanun kuvvetindeki kararname ile Teknik Öğretmen Okulu mezunu arkadaşlarımızın 8—1 dereceden başladığı halde aynı süneli Fakülte ve den-gi okul mezunu öğretmenler 9—1 dereceden göreve başlamaktadır.

3 — 439 sayılı kanunun 3 — b fıkrası gereğince meslek dersi öğretmenleri haftada 24 saate kadar ücretli ders alabildiği halde, Fen — Matematik — Sosyal Bilgiler ve Yabancı Dil öğretmenleri haftada 15 saate kadar ücret almaktadır.

DİLEKLERİMİZ :

1 — Yukarıda üç maddenin muhteviyatından anlaşılacağı üzere aynı tahsili yapan çeşitli branşlardaki öğretmenler, aynı gayeyi yönelik ve aynı okulda omuz omuza çalıştıkları halde aldıkları maaş ve ücretler arasında bir uçurum yaratılmaktadır. Asgari dengenin sağlanması ve ayırımın giderilmesi.

2 — Eğitim bir bütündür. Öğretmen haysiyetini rencide edecek ek ders ücretleri lerini aynı seviyeye getirilmesini .

3 — Eğitimde amaç, kişiyi mesleki be-densel ve ruhsal yanları ile bir bütün olarak ele alıp geliştirmek olduğuna göre, örneğin Matematik, Fizik veya benzeri ders öğretmeninin bu amaçtaki payını sınıfta Endüstriyel (Mekanik — Elektrik Bilgisi - Atelye v.s.) bir ders veren öğretmeninkinden ayrı tutmak amacına ters düşmektedir. Bu ayrıcalığın giderilmesini.

4 — Teknik öğretmenlerin haftada 24 saat genel kültür öğretmenlerinin ise ders verme, yararlı olma yolundaki güçlükleri ve yorgunlukları göz önünde bulundurularak biz öğretmenlere en fazla haftada 15 saat ek ders verilebilmektedir. Her iki işi yapmada üst sınırın saptandığına göre, işin zorunu yapana ücretin azını taktir etmek (eşit işe — Eşit ücret) ilkesine ters düşmektedir. Bunun giderilmesi.

Hususlarında ilgi ve yardımlarınızı diler, öğretmen haysiyetini incitici bir uygulamanın bir an önce tüm öğretmenleri sevindirici seviyeye getirilmesi hususunda çaba ve alakalarınızı bekler saygılarımızı tüm öğretmenler adına bildiririz.

Elazığ Teknik Lise Endüstri Meslek Lisesi Genel Kültür Ders öğretmenleri

GÜLYİYEN BİÇAKLANDI

Amasya Öğretmen Okulu Müdürü İsmet Gülyiyen TÖS ve TÖB—DER'in inançlı bir kavgacısı, yüreği yurt ve halk sevgisiyle dolu bir öğretmendir. Hayatını mesleğine ve içinden çıkıp keldiği halkına adanmıştır. İşte bu yüzden egemen sınıfların köpekleri kendisine pusu kurmuşlar, bıçakla ağır şekilde yaralamışlardır.

Gün ola, hesap görüle!...

KUCAK MERAKLISI

Sözüm ona milliyetçi bir yazar 23 Nisan Ulusal Egemenlik Bayramında şöyle yazıyordu:

«... En mühimi propaganda ve halkla ilişkileri çok iyi bilen Türk Sol'u bile basireti bağlanmışçasına böyle niçin sus pus olmuş oturuyor. Yunan—Amerikan işbirliği sonunda bizi Rusya'nın kucasına atsın diye mi?...» **Rauf Tamer. Tercüman. 23 Nisan 1975**

Türkiye'deki Devrimciler ve bağımsızlıktan yana olanlar, milletlerin kaderlerini tayin hakkına saygılıdır. Bunu **tam bağımsız Türkiye** olarak ilân edeli yıllar oldu. Ama sayın yazar kucak meraklısı ise ne diyelim; bulduğu kucak kendisine mubarek olsun.

FAŞİZMİ TANIYALIM

Hasan YİĞİT

1 — GİRİŞ :

TÖB — DER Genel Yönetim Kurulunun 23 Ocak'ta aldığı karar gereğince 15 Şubat'ta 67 ilimizde «HAYAT PAHALILIĞI ve FAŞİST BASKILARI PROTESTO» toplantıları düzenledik. Toplantılarımızın sonuçlarını kısaca şöyle özetlemek mümkün :

1 — Öğretmen sorunları kamucyuna duyuruldu.

2 — Amerika'ncı sermaye cephesinin ipliği pazara çıkarıldı.

3 — Faşizmin ne olup olmadığı iyice anlaşıldı.

4 — Örgütümüzün güçlülüğü ve demokratik nitelikte merkezîyetçi örgüt yapımızın sağlıklı işlediği pratikte anlaşıldı.

Gerek TÖB — DER in ve gerekse diğer demokratik kuruluşların faşizmi iyice kavramaları gerekmektedir.

Yerli ve yabancı sermaye çevrelerince faşizmin subjektif şartlarının hazırlanmağa çalışıldığı bu dönemde tüm demokratik kuruluşların ve TÖB — DER'in faşizme karşı yasal güç birliğine gitmeleri zorunludur.

Yazı, faşizmi ve niteliklerini kaba ve ve genel çizgileriyle ortaya koymak adına yazılmıştır.

2 — FAŞİZM NEDİR?

Soyut anlamda faşizm; bir üretim biçimi değil, bir üretim biçiminin belirli bir aşamasında ortaya çıkmış bir yönetim biçimidir.

Somut olarak ise faşizm; kapitalizmin emperyalist aşamasında, emperyalist ülkelerde tekeli sermaye ile bütünleşmiş oligarşik diktaların sınıfsal çıkarları için emekçi halklar üzerinde uyguladıkları açık, kanlı, zorba, yıldırıcı diktatörlüğün adıdır.

O halde faşizm, emperyalist dönemin bir ürünüdür. Emperyalizm yeryüzünden kalkmadıkça faşizmin ana rahmi var demektir. Emperyalizm yeryüzünden kaldırılınca var oluş şartları kalmıyacağı için faşizm de yok olacaktır.

Her şeyden önce emperyalizm olgusu-

nu tanımadan, faşizmi tanımaya olanak yoktur.

Emperyalizmi ve emperyalist—kapitalist sistemin genel bunalımlarını kısaca görmekte yarar var.

3 — EMPERYALİST — KAPİTALİST SİSTEMİN BUNALIMLARI NELERDİR?

Diyalektik bize, doğada her şeyin doğuş, gelişme ve özündeki çelişkileri yüzünden yok oluş sürecini izlediğini öğretir.

Kapitalizmin son aşaması olan emperyalizme bu süreç açısından baktığımızda, emperyalizmin doğuş ve gelişme aşamalarını tamamladığını, bu gün toptan çöküş dönemine girdiğini görüyoruz.

Emperyalizmin doğuş dönemi 1880 lerde başlar. 1900 lerden sonra pazar paylaşımı yüzünden emperyalistler arasında büyük bir bunalım doğar. Bu bunalım silâhla çözülmeye çalışılır. Bildiğimiz 1914—1918 birinci paylaşım savaşı verilir. Savaş sonucu, dünyanın 1/6 sı emperyalist — kapitalist sistemden koparak sosyalist üretim biçimine geçer.

1 — Paylaşım savaşı sonunda yenen ülkeler, pazarları ele geçirir. Yenilenler eski pazarlarını da kaybederler.

2 — Paylaşım, savaşında yeni pazarlar ele geçiren galip emperyalist ülkelerin ekonomilerinde 1920—1929 arası bir canlılık görüldü.

Savaşın nimetlerinden en çok yararlanan ABD emperyalizmi oldu. Bu yüzden 1920—1929 arası ABD ekonomisine bir göz atmak faşizmi tanımamız için nicel ip uçlarından biri olacak,

1920 lerden sonra ABD ekonomisinde büyük bir canlanma görüldü. 1921—1929 arasında nüfus başına düşen vergiler 1/4 oranında arttı. İnşaat sektöründe büyük hamleler yapıldı. Daha sonra motor sanayiinde büyük gelişmeler oldu. Sokakları motorlu taşıtlar doldurdu.

Bu durum, devleti yol ve ulaşım yatırımlarını hızlandırmaya zorladı. Ayrıca radyo'da bu dönemde sosyal yaşayışa girdi. Radyo reklamları, tekel mallarına olan ta-

lebi arttırdı. Kredi miktarı büyüdü. Dış ülkelere (özellikle Avrupa'ya) mali sermaye ihracı hızlandı.

Ancak kapitalizmin eşitsiz gelişim kanunu gereği, tekelci sermaye (Finans kapital) hızla tatlı kârları kasaya indirirken ve de mali sermaye ihraç ederken; hammadde üreticisi köylüler, ürünlerinde pek bir artış olmadığı için hızlı bir yoksullaşmaya itildiler. 1928 de bir iç pazar tıkanıklığı doğdu, ABD de.

Bu durum, emperyalizmin 1929—33 genel ekonomik krizinin önemli nedenlerinden biri oldu.

Gelelim 1920 lerden sonrasının Avrupa'sına: Savaş sanrası Avrupa'sında yenilenlerde, yenilenler de ekonomik bir krize yuvarlanmışlardı. Ekonomik krizin etkileri yenilenlerde daha büyük oldu. 1920—30 yılları arasındaki Avrupa ülkelerinin belli başlı birkaçını gözden geçirelim; bu bize, faşizmi yaratan şartları da gösterecektir.

A — İTALYA

İtalya. 1. paylaşım savaşının son günlerinde kamp değiştirdi. Ancak yeni dostları İtalya'yı ganimet paylaşımında «fena» atlattılar. 1919 dan sonra İtalya ekonomik krizin içinde sallandı durdu. Devrim kopardı. 1920 de 500 bin işçi fabrikaları işgal etti. Ekonomik kriz politik planda hükümet bunalımları biçiminde yansıdı. Burjuvazi ülkeyi parlamenter yöntemlerle yönetemez duruma düştü. 1923 lere kadar bir avuç faşist kadrosu ile devrimci hareketlere saldırdılar düzenlemekle meşgul olan Mussolini'nin yıldızı 1923 lerden sonra parlamaya başladı. Daha doğrusu devrimden ürken İtalyan burjuvazisinin bir kesimi ve kilise Mussolini'ye yeşil ışık yaktı. Tabanda kadrolaşan, tavanda ise tekelci sermaye (Fiat. vb) ve kilise ile flört eden Mussolini, 1923 te kolisyon hükümeti başbakanlığına getirildi. 1925 te de diktatörlüğünü ilân etti. Bütün burjuva demokratik kuraları rafa kaldırıldı. Parlamenta içi ve parlamento dışı devrimci güçleri yok etmeye, ezmeğe girdi.

B — FRANSA

Fransa 1. paylaşım savaşından galip çıkmış olmasına rağmen, ekonomik krizin anaforundan kendisini kurtaramadı. Dünyadaki emperyalist egemenliğini kaybetti. Krizi atlatabilmek için İngiltere ile birlikte Almanya'ya ağır savaş tazminatları yüklediler. Tazminatların alınması için askeri müdahalelerde bulunan Fransız ekonomisi,

Amerikan kredileri ile 1929 lara kadar sahte bir canlılık kazandı.

C — ALMANYA

1. Paylaşım savaşından en kayıplı çıkan ülke Almanya oldu. Alman emperyalizmi savaş sonrası, pazarlarını kaybettiği gibi, kendisini ABD, Fransız, İngiliz, İtalyan emperyalizminin ayakları altında buldu. Alman halkının sırtına ağır savaş tazminatları yüklendi. Enflasyon, işsizlik, hayat pahalılığı görülmemiş bir orana çıktı. 1923 te Alman Markının değeri doların 12 binde birine düştü. Ekonomik kriz yüzünden sürekli değişmekte olan ülkeler savaş tazminatlarını ödeyemez duruma düştüler. Ekonomik sarsıntısını Almanya'da gelecek savaş tazminatları ile gidermeye çalışan Fransa, Alman hükümetini sıkıdırmağa başladı. 1921 de Fransız başbakanı Briand: «Borçlu inadında ısrar ederse, polise başvuracağını» Alman başbakanına bildirdi. Hemen peşinden Almanya'nın Ruhr Havzasını işgal ettirdi.

O sırada Alman hükümeti iflâs bayrağını çekmişti. Bu ekonomik kriz başta Almanya olmak üzere tüm Avrupa ülkelerinde devrim dalgasını kabartmıştı. Almanya'da sınıf mücadelesi en uzlaşmaz (Antagonist) bir nitelik kazanmış, işçi sınıfı mücadelesi en güçlü boyutlara ulaşmıştı. Bu durumda Almanya'da bir sosyalist devrimin olmasından korkan ABD ve İngiliz emperyalizmi Fransa'nın Almanya'yı daha çok hırpalamasına izin vermedi. 1925 te aralarında Locarno antlaşmasını yaptılar. Locarno antlaşması emperyalist ülkeler arasında anti Sovyet bir antlaşma olarak tarihe geçmiştir.

1928 lerden sonra özellikle Amerikan mali sermayesinin himmetiyle Alman burjuvazisinde bin canlanma doğdu. 1929 genel krizi, bu canlanmayı silip süpürerek Almanya'yı görülmedik bunalımlara soktu. 1929 lardan sonra Alman işçi sınıfının devrimci mücadelesi yeniden yükselme dönemine girdi. Yeni bunalım siyasi ve politik istikrarsızlığı peşi sıra getirdi.

Tekelci sermaye grubu, hammadde kaynaklarını Fransa'ya, pazarlarını diğer emperyalist ülkelerin tekellerine kaptırmış olmanın sancısı içinde kıvranıyordu.

1920 lerden beri tekelci burjuvazinin ve geniş halk yığınlarının pek dikkatini çekmeyen bir parti vardı Almanya'da; NSDAP (Nazi Partisi — Nasyonal Aktivite Zinde İnkişaf) 1920 krizinden sonra ayakları altındaki toprağın kaydığını, işçi sını-

fının sosyalist devrime hazırlandığını gören sanayi sermayesi, Hitler'i himayesine aldı. Böylece kitle içinde Sağ militanlarını yerleştiren NSDAP egemen sınıflar içinde de sanayi sermayesinin himayesine «Mazhar» olmayı başardı. Hitler'ci faşistlere «sanayi burjuvazisi» «yar olmağa» başlayınca ve kilise de faşistlere yeşil ışık yakınca Hitler'ci faşist kadrolar devrimci harekete geniş saldırı ve provakasyon eylemlerine girişti. Bu eylemler Alman Sosyal — Demokrat kesimi yıldınlığa ve ihanete itti. Sosyal demokrasinin ihaneti devrim cephesini zayıflattı. Hitler'ci faşistler her sınıfa cazip gelen propagandalarla, demogajilerle özellikle orta ve küçük—burjuva kesimleri peşlerine taktılar.

1933 te Hitler'ci faşistler, Hitler'in başbakanlığında, 11 sandalyeli Alman hükümetinin üç sandalyesini ele geçirdiler. Kanan gücünde kararname yetkileri ve sinsice tertiplerle Hitler'ci faşistler, burjuva demokratik kuralların hemen tümünü rafa kaldırdılar. Hitler 1933 ün Şubat'ında Alman parlamentosunu yaktırarak suçu devrimcilerin üzerine attı, ve bütün devrimci, ilerici kuruluşları kapattırıp devrimci avına girişti. Daha sonra, 1933 — 37 yılları arasında Almanya'da üretim % 100 oranında arttı. Alman tekelci sermayesi pazar hırsı ile Alman ekonomisini saldırgan bir savaş ekonomisi durumuna soktular.

Alman burjuvazisi, sosyalist devrim korkusundan (geçici olarak) ancak Hitler faşizmin iktidarı ile kurtulabildi. Hitler, oyların % 33 üne sahip bir kolaysyon üyeliğinden, beş ay sonra Alman tekelci burjuvazisi sayesinde DER FÜHRER lige terfi etti.

D — İNGİLTERE

İngiltere 1. Paylaşım savaşından en az yararlarla çıkan bir galip ülke idi. Ne varki «galip sayılır bu yolda mağlup» olmuş, emperyalist kampın liderliğini ABD ye kaptırmıştı. Fransa kadar derin bir krize düşmediği için Almanya'yı tazminat için sıkıştırmamış, ayrıca 1925 lerde Almanya'da bir sosyalist devriminin olmasından korkarak, Fransa'yı Locarno antlaşmasına oturtarak Almanya'nın Anti—Sovyet Kampıta daha güvenle yer almasını sağlamıştı.

1929 — 33 genel krizinin Avrupa'da faşist iktidarları işbaşına getirdiğini ve gene bu genel krizin ikinci paylaşım savazına yol açtığını biliyoruz. Sonu 1939—45 ikinci paylaşım savaşı ile biten bu dönem emperyalizmin ikinci bunalım dönemidir.

1950 lerden sonra, emperyalizm çöküş dönemine girmiştir. Günümüz emperyalizmi çöküş dönemini yaşamaktadır. 1970 lerden bu yana ise emperyalist—kapitalist ülkeler büyük bir ekonomik krize yeniden düşmüşlerdir. Bu kriz, 1929—33 genel krizinden daha derindir. Ve her geçen gün emperyalist kampta giderilmesi olanaksız çatlaklar, yaralar açmaktadır.

Yukarda saydığımız birkaç emperyalist Avrupa ülkesinin dışında 1929—1933 genel ekonomik krizi, giderek İspanya, Avusturya, Bulgaristan, Macaristan, Romanya... vb. Avrupa ülkelerinde de faşist iktidarların tezgâhlanmasına yol açmıştır. Bu ülkelerde faşizm, İtalyan ve Alman faşizminin katalizörlüğü ile iş başına gelmiştir.

Avrupa ülkelerinde faşizmin, emperyalist ülkelerin içine düştüğü genel kriz sonucu iktidar olduklarını gördük. Şimdi de bir ülkede faşizmi yaratan şartlar nelerdir? ona bakalım.

4 — FAŞİZMİ YARATAN ŞARTLAR NELERDİR?

Faşizm, emperyalizm olgusundan ve emperyalist—kapitalist dünya sisteminin bunalımlarından ayrı düşünülemez.

Faşizmi yaratan şartları ikiye ayırmak gerekir :

a) Objektif şartlar, b) Subjektif şartlar.

a) Faşizmi yaratan objektif şartlar nelerdir?

1 Emperyalist—kapitalist dünya sisteminin genel bir krize düşmüş olması.

2 — Ülkedeki bütün emekçi sınıf ve tabakaların hızla yoksullaşmaya yüz tutması,

3 — Emekçi sınıf ve tabakaların devrimci mücadelesinin güçlenmeye yüz tutması.

4 — Ülkenin egemen sınıflarının birçok çıkar grubuna ayrılması.

5 — Egemen sınıfların kendi aralarındaki mücadelenin ön plâna çıkması ve aralarındaki politik iktidar kavgalarının hızlanması.

6 — Burjuva parlamenter yöntemlerle devrimci hareketi kontrol edemez duruma düşmeleri.

7 — Sürekli bir hükümet bunalımının var olması... vb. diye daha da çoğaltarak sıralayabileceğimiz maddelerin bir ülkede var olması, o ülkede faşizmin objektif şartlarının varlığını gösterir.

b) Faşizmi Yaratan Subjektif Şartlar Nelerdir?

1 — Egemen sınıfların parlamenter yöntemlere olan güvenlerini yitirmeye yüz tutmaları.

2 — Ülkedeki devrimci partilerin tutarsızlığı ve ara sınıfların güvenini yitirmesi.

3 — Gerek egemen sınıflarda ve gerekse ara sınıf ve tabakalarda faşist bilincin yayılması.

4 — Faşist bir partinin varlığı.

5 — Bu partinin egemen sınıflarca desteklenmesi.

6 — Faşist partinin emekçi sınıf ve tabakalar içinde kadrolaşması.

7 — Sosyal demokrasinin faşizme karşı teslimiyetçi bir tutum içinde olması... vb. gibi nedenler de faşizmi yaratan subjektif şartlar içinde sayılırlar.

Ayrıca faşizmin iktidar olup olmamasını dünya güçler dengesi de büyük ölçüde etkiler.

Şimdi bu hesapça :

1970 lerden beri emperyalist—kapitalist sistem büyük bir ekonomik kriz içindedir. Bu krizden Türkiye de nasibine düşeni bol bol almaktadır.

Ayrıca ülkemizde;

7 milyon açık, mevsimlik ve gizli işsiz var olduğu,

1 milyon 268 bin köylü ailesinin topraksız olduğu,

1,5 milyon orman köylüsünün işsiz, ve on binlercesinin hapiste olduğu, hayat pahalılığı artışlarında dünyanın baştan ikinci ülkesi olduğumuzu,

İçinde bulunduğumuz hükümet bunalımlarını bir düşünecek olursak, emperyalizmin ve yerli ortaklarının ülkemizde faşizmi tezgâhlamaları için objektif şartların var olduğu açıkça ortaya çıkar.

O halde, ülkemizde faşizmin objektif şartları vardır. Ancak, subjektif şartları oluşum halindedir.

Egemen sınıfların yönetim biçimlerinden biridir faşizm. Ve egemen sınıflar faşizme, zorunluk kalmadıkça başvurmazlar. Diğer bir deyişle faşizm, egemen sınıfların tutunacakları en son daldır. Faşizmin uygulandığı ya da tezgâhlanmak istendiği ülkelerde egemen sınıflar en son kozlarını oynuyorlar demektir.

Bu açıdan faşizmi değerlendirirken ülkemizde faşizmin objektif şartlarının var olduğu, subjektif şartların ise oluşum halinde olduğu gerçeğinden hareket edelim.

Bu günkü baskı ve saldırılar, faşizmin ürünü değildir. Faşist bir iktidarı kurabilmek için gerekli subjektif şartları hazırlamak adına girişilen faşizan saldırılardır.

5 — FAŞİZMİN GENEL NİTELİKLERİ NELERDİR?

Faşizmi yalnızca Alman tipi ya da İtalyan tipi faşizm olarak anlamak çok yanlışır. Faşizmin niteliklerini de gene diyalektik kurallar içinde tanımamız gerekir.

Her şeyden önce, birinci olarak, Alman, İtalyan, İspanya... vb. faşizmi emperyalizmin gelişme, olgunlaşma döneminde, 1929-33 krizleri döneminde 11. paylaşım savaşı öncesinde ortaya çıkmıştır. Bu günün dünyası, emperyalizmin 11. bunalım döneminin dünyası değildir.

Bu gün emperyalist sistem çöküş dönemindedir. Üçüncü bunalımını yazmaktadır. 1970 lerden bu yana emperyalist—kapitalist sistemin içinde yüzdüğü bunalım, bu sisteme bağlı ülkelerde faşizmin objektif tabanını yaratmıştır.

İkinci olarak, her ne kadar emperyalist dönemin bir ürünü olan faşizmin genel nitelikleri kaba hatlarıyla değişmezse de, genel—özel, parça bütün diyalektiği içinde her ülkede kendine özgü uygulanış farkları göstermektedir. Bu farklar her ülkenin kendi ekonomik yapısından doğar. Faşizmi yalnız Alman, İtalyan, İspanyol faşizmi olarak anlamak bu yüzden yanlış olur.

Faşizmin tezgâhlanış biçimini ikiye ayırabiliriz :

1 — Yukarıdan aşağıya.

2 — Aşağıdan yukarıya.

Yukarıdan aşağıya faşizm, genel olarak ordu içindeki faşist subayların vurucu güç olarak kullanılmasıyla kurduruluyor. Daha çok geri—bıraktırmış ülkelerde görüyoruz bu tür faşizmi. Bu gün geri—bıraktırmış kırk ülkede faşist askeri cuntalar iş başındadır. Yukarıdan aşağıya tezgâhlanan faşizm, emekçi sınıflar içinde çoğunlukla kadrolaşmadığından genellikle kısa ömürlü olmaktadır.

Aşağıdan yukarıya tezgâhlanan faşizm ise tabanda kadrolar yaratarak, tavanda egemen sınıflar ve din temsilcileriyle bütünleşerek kurulanıdır.

Şimdi, her ülkede kendine özgü farklar taşıyacağını unutmadan faşizmin genel niteliklerini sayalım :

A—) Faşistler iktidara geldiklerinde bütün burjuva—demokratik yasa ve kuralları ortadan kaldırır.

Temsil ettikleri sınıfın çıkarları için emekçi sınıf ve tabakalar üzerinde açık, kanlı, terörist bir diktatörlük kurarlar. Zorbalıklarından başka yasa tanımazlar. Faşizmin bu özelliğini, Hitler'in sağ kolu ve gizli polis şefi Georing'in ağzından tanıyalım. «Birisini yere uzandığı zaman, onu yuran benim» diyordu polislerine. «Benim yaptıklarım hukuki bahanelerle sınırlandırılmaz. Bizim görevimiz adalet dağıtmak değil, imha ve tahrip etmektir. Başka bir şey değil.»

Faşizmin bir ülkeye girebilmesi için başta objektif şartların (yukarıda saydık) amam olması gerekir. Büyük bir ekonomik bunalım içine düşmüş bir ülkede, hakim sınıfların bir çıkar grubuna bölündükleri, yönetimi ellerinde tutamaz duruma, lüştükleri bir ülkede, devrimci mücadelenin gelişip güçlendiği bir ülkede hakim sınıflar faşizme baş vurur demiştik. Böyle bir ortamda politik iktidara el koyan faşistler (ki oy çokluğuyla iktidar olamazlar.) Burjuva—demokratik yasa ve kuralların az da olsa varlığı emekçi sınıfların mücadelesini kolaylaştırır.

B—) Faşistler iktidara geldiği ülkelerde lerici, devrimci partilerle bütün sınıf ve örgütlerini kapatırlar.

Bu faşizmin en belirgin özelliğidir. Kendilerinden başkalarının konuşmasına, örgütlenmesine olanak tanımazlar. Hitler iktidara gelir gelmez Almanya'da «...başlangıçta bütün okulların ve üniversitelerin NAZİleştirilmesine başlanmıştı. Çocuk yuvalarından üniversiteye kadar bütün öğretmenler «Nasyonal Sosyalist öğretmenler Ligi'ne katılmak ve kendilerine ne söyleniyorsa onu yapmak zorundaydılar. Bir zamanlar bilimsel araştırmalarının yetkinliği ile tanınan Alman Üniversiteleri, artık ırkçı bilimlerin yuvasıydı. Okulların dışında bütün bağımsız gençlik örgütleri (kiliselerinki de dahil) yasaklanmıştı ve kız olsun erkek olsun, altı yaşını geçen bütün Alman çocuklarının «Hitler Gençliği'ne katılması şarttı. On sekizine gelince erkekler çalışma kamplarına veya askere, kızlar da çiftliklere ve ev hizmetlerine alınıyordu.»

C—) Faşistlerin en büyük silahı demegojidir.

Bütün özelliklerini : 1 — Eylem, 2 — Askeri örgütlenme, 3 — Demegoji diye üç sözcükte toplayabileceğimiz faşistler, demegojide «hakları yenmeyecek birer üstat» dırlar, Faşistlerin hangi şartlarda iktidar

olduklarını düşünürsek, neden demegoji yaptıklarını da iyi kavramış oluruz.

Faşizmin iktidarı aldığı ülkelerde genel ekonomik kriz, bütün sınıf ve tabakalarda genel bir hoşnutsuzluk yaratır. Özellikle orta sınıflar bu hoşnutsuzluğun düzenin yapısından ileri geldiğini, düzen değişmedikçe ortadan kalkmayacağını kavrayamazlar çoğu kez. Ve genellikle konuşmuş mevcut düzen içinde huzur, istikrar ve barış isterler.

Bunalım ve hoşnutsuzluk işçi sınıfı ve diğer emekçi yığınlar içinde devrimci düşüncenin yayılmasının somut şartlarını hazırlar. Devrim cephesinde nicelik ve nitelikçe bir büyüme başlar.

Hakim sınıflar ise bir çok çıkar grubuna bölündüklerinden, politik iktidar çekişmeleri ile yıpranırlar. Sömürüden istedikleri oranda pay alamadıkları, dış pazarlardan yeterince yararlanamadıkları için onlarda genel krizin bataklığında kulaç atarlar.

Her sınıf ve tabakanın huzursuzluğunun arttığı bötlesi dönemlerde, faüistler her sınıfa uygun düşecek demegojik propogandalara girişirler.

Yoksullaşmakta olan orta ve küçük burjuva kesimlerine karşı barış, huzur ve istikrar şampiyonu kesilirler.

İşçi sınıfı karşısında «Nasyonal Sosyalist—Milliyetçi Toplumcu'durlar. Antikapitalisttirler. «Her türlü emperyalizme» karşıdırlar. Hele bizdeki «Tanrı dağı kadar Türk, Hıra dağı kadar müslüman» olan faşistler, demegojide kargaları güldürecek kadar uzmanlaşmışlardır. Bizdeki faşistler, «biz faşizme de karşıyız» derler. Şöyle bir düşünürsek; iş aydınlığa çıkar.

NAZİ — Nasyonal Aktivite ve zinde İnkişaf sözcüklerinin baş harfleridir. Nasyonal Sosyalist—Milliyetçi Toplumcu demektir. İşte böyle. «Biz faşizme de karşıyız» diyen Amerikancı yerli malı faşist deve kuşlarını, kafalarını nereye sokarlarsa soksunlar avcı gayetle iyi görmektedir.

Faşistlerin demegojik öğretilerine İtalya'da «Özellikle ekonomik bunalımların en çok zararını gören ve toplumsal prestijlerini yitiren orta sınıfın alt tabakaları kendilerini ekonomik bunalımdan ve sınıf kavgalarından kurtaracağını vaad eden öğretilere kolayca kaptırılıyorlardı.

Faşistler tekeli sermayeye karşı «Büyük Almanya'yı, ya da «Orta Asyadan Tunaya kadar uzanan yüz milyonluk Türkiyeyi» kuracaklarını vaad ederler.

Hitlerin ne usta bir demegok olduğu nu aşağıdaki satırlardan öğrenelim :

«Hangi seyirciye nasıl oynayacağını iyi bilmektedir; bankerlere kullandığı dili askerlere, işçilere kullandığı dili köylülere kullanmamaktadır. Belirli bir amaca ulaşmak istiyorsa, elinde bir torba dolusu hile vardır; Etkileyici bir bakış, çılgıklar, ağlamalar, intihar tehditleri, öfke fırtınaları, sonu gelmeyen monologlar ve çekici bir kalabalık. Hilekâr, kurnaz, açığöz, becerikli ve son derece namussuzdur: Kişi kalıbına dökülmüş bir ahlaksızdır.

«Hitler kendisini iktidara «lafıa» getirmiştir. Bu yüzyılın en büyük demegogudur.»

Faşistler, basın ve yayına yalnızca faşizm propogandası yapma hakkı tanırlar. Hitler'in yalan ve demegoji makinası Goebels, 1933'de «halkı aydınlatma ve propaganda bakanı» olmuş, 1945'lere dek basın yayını çok sıkı bir denetim altında tutmuştur.

D—) Faşistlerin en büyük idolejik silahlarından biri, anti — komünist propagandalarıya maskeleyemeye çalışırlar. Geçmiş faşist uygulamalarda bunun bir çok örneği görülmüştür. 1933 te Hitler koalisyon başbakanı iken başbakanlık koltuğunda değil, adeta diken üstünde oturuyordu. Hemen herkez ona muhalifti. Bu durumda muhaliflerini susturmak için hızlı tertiplere girişti. Alman meclisini (Reischtag) yaktırdı. Suçu komünistlerin üzerine attı. «komünistler ihtilal provaları yapıyorlar» diyerek ülkede binlerce kişiyi tutuklattı ya da öldürttü. Bütün ilerici — devrimci örgüt ve dernekleri kapattı. Muhaliflerini susturdu. Kendisini iktidara getiren SA (fırına birlikleri) larını ortadan kaldırttı.

İşte tekelci sermayenin en açık, en yıldırcı, en saldırgan unsurlarının, kanlı diktatörlüğünü kurabilmek için gereken maskelerden biri de budur: Anti — komünizm:

E—) Bütün faşistler ırkçıdırlar.

Politik planda temsil ettikleri tekelci sermayenin ülke içi ve ülke dışı çıkarlarını korumak için.

Tekelci sermayeye «bağnaz bir ulusçuluk» anlayışıyla yeni pazarlar bulmak, için,

İşçi sınıfının ve diğer emekçi sınıfların sınıf bilincine ulaşmalarını engellemek için,

Emekçi sınıfların sınıfsal mücadelesini kanla bastırabilmek için, bütün faşistler şövenist, ırkçı olmak zorundadırlar.

Hitler'in üstün ırk yaratmak adına «ne zahmetler çektiğini» bilmeyen yoktur. Ünlü kitabı «Mein Kampf» (Kavgam) da bir «Lebensraum» kavramı vardır. Sözlük anlamı «yaşama mekanı» demek olan «Lebensraum» kavramının gerçek anlamı, «Avrupa'nın en üstün ırkı Alman ırkı olduğuna göre, Avrupa'da yalnız ve ancak üstün Alman ırkının yaşamaya hakkı vardır.» demektir.

Gene ayrıca «Lebensraum» kavramına göre «Doğu Avrupa'nın ulusları topraklarından zorla çıkarılacaklar ve esir emeğine dayanan bir Alman İmparatorluğu kurulacaktır. Bu görüşlere önce dengesiz bir kafanın uydurduğu fanteziler olarak bakıldı. Oysa, Hitler bunları yirmi yıldır özel konuşmalarında tekrarlıyor olmakla yetinmemişler... Önce Polanya'da sonra da Rusya'da uygulama alanına çıkarmıştır.

«Buradan emperyalist saldırı heveslerinin, sömürgeciliğin ırkçılık maskesi ile gizlenmek istediğini anlamak güç olmasa gerek.

Gelelim ülkemize :

«Altaylardan Tunaya kadar ülkemizi büyütmek hevesleri, «Tanrı Türkü Korusun» sloganları (Yalnız Türkü. Dünyadaki diğer insanları ve halkları değil.) «Türk'e Türk'ten başka dost» yoktur. (Oysa Mustafa Kemal'in yurttan barış — dünyada barış ilkesi, mazlum ulusların ve hakların kardeşliğini de içerir.) Bağnaz şövenistlikleri ile Hitlerci çömezler halk düşmanı oluşlarını sermayenin saldırgan köpekleri oluşlarını gizleyemiyorlar.

Faşistlerin üç belirgin özelliği vardır : Eylem - Demegoji - Askeri Örgütlenme.

Hakim sınıfların kesin desteğini kazanınca aralıksız saldırılara, demegojik propagandalara ve hızlı bir askeri örgütlenmeye girişirler. Başka bir deyişle, tekelci sermaye, parlamenter yöntemlerin iflas ettiğini, devrim dalgasının kabardığını görüp tek çıkar yolun açık bir burjuva diktatörlüğünde olduğunu anlayınca, bütün güçleriyle faşistleri desteklerler. 1920 lerden sonra İtalya'ya ekonomik kriz, siyasal bunalımlar devrimci hareketi güçlendirmişti. «Devrimi önlemekten başka bir şey düşünmeyen hükümet öfkeli zenginlere baskı yaptı. Bundan sonra zengin toprak sahipleri ve çiftçiler kendilerini koruyacak bir birlik kurmaktan söz etmeye başladılar. «21 Kasım'da Sosyalist belediye başkanının işe başlaması sırasında faşistler, belediye binasının önünde toplanan halka bir kaç el ateş ettiler... Zengin çiftçi ve toprak sa-

hipleriyle şeker fabrikaları sahipleri faşist hareket birliklerine kamyon ve benzin verdiler... Ve arkasından faşistler gerçek yüzlerini gösterdiler. Söylendiği gibi yalnızca Bolşeviklere karşı değil katolik sendikalar da aynı gaddarlıkla saldırdılar..»

G— Faşistler tarih, kültür ve inanç sömürücüsüdürler.

1933 lerden sonrasının Almanya'sında bilim adamları Alman Kültürü ve Alman tarihini didik didik araştırarak Alman ırkının üstünlüğünü kanıtlamaya yarıyabilecek belgeler bırakmamış bilim ve sanat adamları. «soyu sicilli buldok köpeğine;» benzetilmek istenen Alman halkının düşmanları olarak ilan edilmişlerdi.

Ayrıca faşistler halkın genel olarak bütün inançlarını özel olarak dini inançlarını sömürür, kendi çıkarlarına alet ederler. Dini kuruluşların temsilcileriyle organik bağlar kurarlar. İşte Mussolini İtalya'sı :

«Mussolini, papalıkla olan ilişkilerinde, kilisenin kendisini yavaş yavaş devlete uydurmasından faydalanabiliyordu... Pius 11 ve müşavirlerinin Mussolini'ye oldukça yumuşak davranmalarının nedenlerinden biri de faşist bir hükümetle daha kolay anlaşmaya varabileceği inancı idi.»

Türkiye'de ise; TÖB—DER'in 15 Şubat toplantıları, halkın inançlarının nelere alet edildiğini bir kez daha ortaya çıkardı.

Olay çıkan illerimizde faşist soygun cephesinin attığı sloganlar, faşizmin halkın inançlarını nasıl sömürdüğüünün açık ve ilginç belgeleridir.

Aşağıda sıralıyacağımız sloganlar, bunu hiç bir yoruma gerek duyurmadan kanıtlamaya yeter :

Afyon : «Komünistler toplantı yapacak. Allahını seven sopasını, satırını kapan gelsin»

Amasya : «Din elden gidiyor. Cihada gelin.»

Tokat : «Gün müslümanların komünistlere karşı cihat açtığı gündür... İçeri de Kuran'ı yakıyorlar»

Adıyaman : «Din elden gidiyor, cihada gelin»

Malatya : «Solcular camileri yakacaklar. Yerine arpa, bostan ekecekler. Bunu önlemek için 15 şubatta sessiz yürüyüş yapacağız.»

Muş : «Milliyetçi Türkiye! Müslüman Türkiye!»

Erzincan : Komünistlere ölüm! Alevilere ölüm! Müslüman Türkiye!»

SONUÇ : Emperyalist aşamanın bir ürünü olan faşizm emekçi sınıf ve tabakaların, aydınların, ilerici, devrimci, yurt-severlerin. öğretmenlerin baş düşmanıdır. Faşizan baskıların yoğunlaştığı, sokaklara devrimci kanının döküldüğü bu günlerde egemen sınıflar açık bir faşizmi getirme çabasındadırlar.

Faşizmi iyi tanıyalım. Üyelerimize ve tüm öğretmenlere faşizmi tanıtalım. Halkımıza anti—faşist bilinci ulaştıralım. Faşizm, susmakla, pısmakla değil, bütün ilerici devrimci kuruluşların faşizme karşı verecekleri etkin mücadeleyle önlenabilir.

Tüm demokratik kuruluşlarla anti — faşist, anti — emperyalist mücadelede yasal güç birliğine gidelim.

Yarımlar geberen kapitalizmin pis kenefi, kanlı çizmesi faşizmin değil, devrimci halkımızın ve onun öğretmenlerinin olacaktır.

KONGRELERİNİ YAPAN ŞUBELER

K A R A M A N

Başkan: Paşa Mustafa Arısoy. Sekreter: Musa Duygu. Sayman: Ali Çalık, Üye : Şahap Cesur, Üye : Cahit Kars.

G E B Z E :

Başkan : Kurban Ekinci, Sekreter : Abdullah Arslan, Sayman : Zihni Topçu, Üye: Şükrü Gedik, Üye : Neşet Özçakır.

S E Y D İ Ş E H İ R :

Başkan : Ali Erkeç, Sekreter : Hüseyin Yavuz, Sayman : Hıfzı Kocaoğlu, Üye : Erdal Deniz, Üye : Doğan Tektaş.

Y U S U F E L İ :

Başkan : Mustafa Özer, Sekreter : İbrahim Yazan, Sayman : Ahmet Turan, Üye : M. Kemal Can. Üye : Salih Dedebeý

Ç A L :

Başkan : Süleyman Nalbant, Sekreter: Nebi Eryiğit, Sayman : Süleyman Durman, Üye : İbrahim Sürmeli, Üye : Niyazi Serin.

H E K İ M H A N :

Başkan : Sait Özoglu, Sekreter : Mustafa Keçeli, Sayman : Mustafa Erdem, Üye : Mehmet Ali Mutlu.

G E R C Ü Ş :

Başkan : Erdem Durak, Sekreter : İsmail Özbek, Sayman : Şehmus Altunç, Üye: Cankurt Çitek, Üye : Ertan Budal

DÖRTLÜKLER

ATAOL BEHRAMOĞLU

«Düşman amansız, hain ve korkak
Ve kalbi bir robot kadar katı
Ölüyoruz, çünkü karış karış savunmak
gerekliyor hayatı
— Ölüyoruz, demek ki yaşanılacak—»

★

«Elinde ne piyon kaldı, ne vezir, ne de kale
Düştü birbiri ardına atlar ve filler
Ama şah hâlâ ayak diremekte
Yeni taşlar bulundu çünkü: Köpekler»

★

«Dilencilerin akordeonları
Bir romantizm katıyor Avrupalının hayatına
Bu bana klasik müzik dinlemesini anımsattı
Nazilerin, toplu imhalar sırasında»

★

BİR MEKTUP

«Denizli Ticaret Lisesi birinci sınıf öğrenci-
lerinden İsmail Kaplan'ın evi 17 Nisan 1975 günü
saat 22.15 sıralarında dört komando tarafından
basılır. Biri kapıda bekler. Biri ağzını gözünü ka-
patır. Bir tanesi elinde sustalı beklerken biri de
elinde jiletle «Siz Komünistleri birer birer doğra-
yacağız» diyerek çocuğun ellerini, kollarını, bacak-
larını diler. Öğrenci bayıncaya kadar jiletle dilinir.
Bir süre baygın yattıktan sonra kendine gelip dı-
şarı çıkarak bağırır. Komşular toplanarak yaralıyı
hastaneye kaldırır. İki gün yattıktan sonra yara-
lı olarak okula gelir. Okuldaki din dersi öğretmeni
Rıza Tosun'un (Kendisine milliyetçi öğretmenler
derneği başkanıdır) ilk sözü şu olur:

— Oğlum. Sen bizden değil miydin? »

Çocuk hastanede yatarken polisler sık sık
«Seni falan adam yaralamadı mı» diyerek yanılt-
maya çalışırlar. Özellikle bir devrimci öğrenciyi
suçlamak isterler.

Komandolar ortadan kaybolmuşlardır. Bir ta-
nesi bir gün tutuklu kaldıktan sonra serbest bira-
kılır.»

Dost düşman herkese hatırlatırız.
Diken battığı yerden çıkar.

LAFA BAK

BAŞBAKAN YARDIMCISI MİSK
YÖNETİCİLERİYLE GÖRÜŞTÜ
ERBAKAN : BİZ İŞÇİ VE İŞVERENİ
İKİ KARDEŞ OLARAK KABUL
EDİYORUZ.

Kendisini tebrik ziyaretine gelen
MİSK (Milliyetçi İşçi Sendikaları Kon-
federasyonu) Yöneticileri ile önceki
gün görüşen Başbakan Yardımcısı Er-
bakan, «Türk işçisinin yüzde sekseni
milli görüş ruhuna sahiptir ve bu gö-
rüş çerçevesi içinde memleketimizin
kalkınmasında önemli rol oynayacaktır.
Buna inanıyoruz» demiştir.

Konfederasyon Genel Başkanı Veli
Özel ve Genel Sekreter Ömer Faruk A-
kinci ile bir saate yakın görüşen Başba-
kan Yardımcısı Erbakan bugün artık
Türkiye'de üç konfederasyon bulundu-
ğunu ve MİSK Konfederasyonunun her
geçen gün biraz daha gelişmesini mem-
nulukla izlediklerini belirtmiş, «Türk
işçisinin milli görüşle şuurlandırılması
ve memleket sanayiinde yapacağı katkı
çok önemlidir. Bu itibarla konfederasyo-
numuza büyük işler düşmektedir. Biz
işçi ve işvereni aynı gayeye hizmet e-
den iki kardeş olarak kabul ediyoruz.
İşçi işveren kavgası bizim tarihimizde
yoktur. Bu batıdan gelmiş bir hastalık-
tır. Biz bu hastalığın kökünü kazıdığ-
mıza inanıyoruz» demiştir.

çıkı

**hukuk
yazıları**

AV. HALİT ÇELİK

töb-der yayınları
ikinci kitabı
isteme adresi:

GAZİ MUSTAFA KEMAL BULVARI 14/1 ANKARA

HALKTAN ALDIK DERMİMİZİ

Halkımızdan aldık derdimizi. Çünkü ortak sorunlarımız. Ayrılmamız olası değil. Halkımıza gittikçe, onunla bütünleştikçe, değerlerin kimler tarafından yaratıldığını, kimlerin yaratılan bu değerlerin kaymağını mideye indirdiğini gözler önüne serdikçe bazı kişilerin nasırına basıyoruz. Onlara göre satılmak suç değil, alım satım işlerini ve de kirli çamaşırları ortaya dökmek su. Gâvur gibi yaşayıp, müslüman gibi nutuk çekmek suç değil, perde arkasında dönen dolapları açığa çıkarmak suç. Elin gâvuru ile ortak olup kendi halkını, yer altı ve yer üstü kaynaklarını sömürmek suç değil, ama bu kaynaklara sahip çıkmak suç. Kim yutar tüm bu dolmaları. Salyalar akıtarak kızmaları, köpürmeleri buradan geliyor. Aynaya kızılmaz ki. Sular yukarı doğru akıtılmaz ki.

Soyunlara vurgunlara karşı çıktığımız için kızıyorlar bize. Işığı, bilgiyi, gerçeği savunduğumuz için çamur atıyorlar bize.

Geçmişleri karanlık kişiler... Biz halkımızın hizmetçisiyiz. Sorarız siz kimin uşağısınız.

Dünya jandarmalığını üslenen ABD her geçen gün ezdiği, sömürdüğü, ülkelerden sille yemekte ve kendi kabuğuna çekilmek zorunluluğunda bırakılmaktadır. Son örneği Kamboçya ve Vietnam'dır.

Bu dünya jandarması yeraltı — yerüstü kaynaklarını hovardaca sömürdüğü ülkelere, demokrasi adı altında kan, zulüm, baskı işkence, ölüm ihraç etmektedir. Ne var ki, ezilen ve sömürülen halklar tüm bu baskı ve işkencelere yiğitçe karşı koyuyor, vatan ve bağımsızlıklarına sahip çıkıyorlar. Sonuçta kuzu postuna bürünen emperyalizm ve yerli uşakları atılıyor ülkeden. Dünya jandarması ve sömürünün babası AB Devletleri kovulduğu ülkelerde zulüm, baskı ve işkence izleri yanında bir de yerli ortaklarından edindikleri piçleri bırakıyorlar. Vietnam'dan kaçarken bu piçlerini de birlikte götürmek istemişler. Piç olduklarının farkında bile olmayan bu zavallılardan 280 tanesi kaçırılırken uçak kazasında can vermiş.

Neden mi bunlar aklımıza geldi? Hiç... Bazı sözüm ona gençler, bağımsızlığı, emeği savunan öğretmenlere, aydınlara, namuslu yurtseverlere «kızılar azıttı» gibi iğrenç saldırılarda bulunuyorlar da...

Biraderler Saltanatı

SANAYİ BAKANLIĞI, DEMİREL KARDEŞLERİN ORTAK OLDUĞU ORMA ŞİRKETİNE TEŞVİK TANIDI.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvik Kurulu, 10 Nisan 1975 günü yaptığı toplantıda, Başbakan Süleyman Demirel'in kardeşlerinin sahip bulunduğu «ORMA» şirketinin, yatırımlarını geliştirmek amacıyla yaptığı teşvik isteminin kabulüne karar vermiştir.

Merkezi Isparta'da bulunan «ORMA» şirketinin istediği teşvik tedbirleriyle şirketin yatırımı 63 milyon Türk lirası, döviz gideri ise 1 milyon 500 Türk lirasına çıkarılmaktadır. Şirket yılda 54 bin metre küp yonga levha, 2 milyon 500 bin kaplama ve 643 bin levha işleyecektir.

ORMA Şirketi kurulurken, şirket ortakları bankaya yatırmakla yükümlü oldukları sermayeyi yatırmadan Devlet Planlama Teşkilatı, Sınai Kalkınma Bankası ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasından usulsüz kredi aldıkları gerekçesiyle Başbakan Süleyman Demirel hakkında Meclis soruşturması açılmıştı. «Orman Mahsulleri Entegre Sanayii ve Ticaret Anonim Şirketi» ORMA'nın ortakları arasında Başbakan Demirel'in kardeşleri Şevket ve Ali Demirel ile kayınbiraderleri Yılmaz Saner bulunmaktadır.

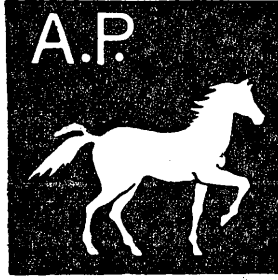
CUMHURİYET — 23 NİSAN

MEHMET ALI YILDIRIM TEKZİP EDİYOR

1 Nisan 1975 günlü TÖB — DER Dergisinde HAS MÜSLÜMANLAR başlığı altında bir haber vermiştik. Mehmet Ali Yıldırım bize yazdığı özel mektupta «Has müslümanlar Derneği üyesi olmadığını, esasen böyle bir derneğin bulunup bulunmadığını bilmediğinden ve üyemize tabacayla saldırmadığını» yazıyor.

DAVAMIZ DOĞRU,
YOLUMUZ DOĞRU,
HEDEFİMİZ DOĞRUDUR.

ADALET PARTİSİ
GENÇLİK KOLLARI
GENEL MERKEZİ
ANKARA

Aylık Haber Bülteni ³

Yıl 1

Tel : 17 0510

C.H.P.'nin HİMAYESİNDEKİ

KIZILLAR AZDI

TÖB-DER adlı, sözde öğretmenler derneği geçen ay içinde Faşizmi ve pahalılığı protesto adı altında Türkiye çapında toplantılar düzenledi. Bu toplantılarda balkın galeyana gelmesi sonucunda müessif hadiseler meydana geldi. Hadiseler, Bulgaristan üzerinde Türkiye'ye yayın yapan Komünist Bizim Radyo'dan aldıkları direktifler üzerine hareket eden kızıl militanlar tarafından teşvighanmıştır. Bu olaylarda C.H.P. Gençlik Kollarında TÖB-DER ile beraber hareket etmiştir. Bence hadisenin en vahim tarafı 3,5 milyon reyi olan bir partimizin Gençlik Kollarının bu tip bölücü ve yıkıcı faaliyetin içinde olmasıdır. C.H.P. Genel Başkanında devlet radyo ve televizyonundan rengi artık herkesce malum olan TÖB-DER denilen bu yıkıcı derneği müdafaa etmiştir. C.H.P. sözcüsü de Meclis kürsüsünden 1300 yıl geride kalmış mezhep kavgalarını körüklemeye çalışmıştır. Millette, kendileri iktidar olmazsa anarşi gitmezmiş havasını yaratarak seçim kazanacaklarını zannetmektedirler. Ancak bu şekilde hareket etmeleri Türkiye'ye büyük zararlar vermektedir. Kendilerini, bu tip bölücü ve yıkıcı hareketleri terkederek kanunlar doğrultusuna gelmeye davet ederiz. Partili genç kardeşlerimize bu tip Komünist tahriklerine kapılmamalarını bir kere daha bildiririz.

Demirel Sigorta Borcunu Ödemedi

Başbakan Süleyman Demirel'in kardeşi Hacı Ali Demirel'in sahibi bulunduğu Yükseliş Koleji'ndeki işçilerin sigorta primlerini ödemediği saptanmıştır. Hacı Ali'nin bu borcu 1966 Haziranından başlamakta ve iki milyon lirayı bulmaktadır.

Sosyal Sigortalar Kurumundan alınan bilgiye göre Ali Demirel iş yerindeki teftişlerle ilgili tu-

tanakları da imzalamamıştır. Ayrıca müfettişlerin tesbit ettiği primle Demirel verdiği bildirim arasında 720 bin liralık bir fark bulunmuştur.

Bu arada Hacı Ali Demirel'in bazı işçiler için «onlar emekli sandığına bağlı» diyerek prim ödemekten kaçındığı da anlaşılmıştır.

şir sayfası

KAN GÜLLERİ

Rüştü APAYDIN

Gülüm, şahanım, torlağım
Var söyle bildiğini

Gergin bir damarın esinidir
Ok ve yay
Ve silâh
Koyma elini yüreğime ikide bir
Canım çıkmak istemiyor bedenimden
Canım beni anlıyor
Kayan her yıldızı anlıyor
Tutuşan her ormanı
Kırılan her dalı
Vuranı vurulanı... canım
Kurt biliyor kuş biliyor
Mahpusum var, yaralım var, ölüm var
Öksüzüm var yetimim var dulum var
Dağ biliyor taş biliyor
Canevimde yangınlar

Gülüm, öncü turnam, ustam
Var söyle ölmezliğin gizini:

Bilsinler beni yaşatanı
Direncimi, sabrımı, sevdamı
Bilsinler diyorum
Bıyık buranı, pusu kuranı
Tahsildar—candarına vuranı
Yüzbin yürek bir kuyuda yatanı
Bilsinler istiyorum.
Serez çarşısından aldım ben bu bıçağı
Celâliler ormanından bu kundak
Ve daha ne destanlar yazılacak
Çeliği ve başağı anlatan sözlerin
yanılmazlığıyla

Var söyle şeyhim:
Kan gülleri tepsi tepsi
Şurda bir duvar dibinde
Şurda bir köy evinde
Bir deneyin tüm güzelliği
Kurutup kitaplara koyacaklara
Kan gülleri
Bir büyük öğrence işte
Yarın aynı suya at vuracaklara

Gülüm yığidim ergenim
Var söyle içimden geçenleri:
Yeniden tanımlamalıyız ölümü
Yeniden ve bize özgü
Yas neresinde bu özlemin
Neresinde bozgunun yeli
Bir durumu saptamaktır benimki
Bir sese indirgemektir acıyı
Yanarak yangını anlatmaktır belki
Koyma elini yüreğime ikide bir
Öldürmez bu kan yitiği beni
Bu yedi gözlü yara
Dağ biliyor taş biliyor
Nece atlılar kaldırırmım daha
En umulmadık yerlerimden
Nece can, nece şahan atlılar

Gülüm, börklücem, kanayan yerim
Var söyle geleceğini:

Doğacak çocuklarının adlarının hazır
olduğunu
Bir zamanlar ağıtla yetinen anların
Her gün çoğalan sorular sorduğunu
Öfkesi sabrına karışan babaların
Dağlara bakar olduğunu
Şerbet yerine yemin için bacıların
Yollara çıkar olduğunu

Var söyle:
Kardeşlerin kimi içerde
Kimi Filistin çöllerinde
Bu toprağın has gülleri
Dalandı kapitalin köpek dişlerince

Var söyle:
Yılın ve yenik değiliz
Kadere gücenik değiliz
«Kader bilir ki biz
Sillestni yesek de
Kaderi küçümseriz.»

M İ L İ T A N

Devrimci Sanat ve Kültür Dergisi
Fiyatı : 10, Yıllık Abone : 90 Lira

KURUCULAR

Ataol Behramoğlu — Nihat Behram
P. K. 893 Sirkeci — İstanbul

Pir Sultan Yeniden Sahnelendi

**OYUNCULAR BİRLİĞİNDE OYNANAN
«PİR SULTAN DESTANI» OYUNU
ÇAĞDAŞ DÜNYA AÇISINDAN SAHNEYE
UYGULANDI.**

1967—70 yılları arasında Halkoyuncuları tarafından sergilenerek geniş ilgi uyandıran «Pir Sultan Destanı» bu kez Oyuncular Birliği tarafından çağdaş dünya görüşü açısından yeniden sergilendi. Oyun günümüzün şartları içinde yeniden değerlendirilip sergilenirken ünlü halk ozanımız PİR SULTAN'ın yiğit mücadelesi tarihsel açıdan eleştirilerek göstermecî bir tiyatroya yaklaşım sağlanmıştır. Ezilen Türk halkının köylüsünün yanında yer alan türkûleriyle onların dertlerini dile getiren Türk köyüsüyle birlikte onu ezen, sömüren hâkim güçlere karşı mücadele eden PİR SULTAN'ın öyküsü sergilenirken, halkımızın şahit olduğu bu tarihi gerçek günümüzün çağdaş dünya görüşü açısından irdelenmiş ve seyircinin eleştirisine sunulmuştur...

OYUNCULAR BİRLİĞİ, PİR SULTAN
DESTANINI DAHA ÇOK SANAT SEVERİN
İZLEYEBİLMESİ İÇİN OYUNU AST
SAHNESİNDE DE OYNUYOR.

14 Mart'tan bu yana oynanmakta olan PİR SULTAN DESTANI bu kez de halkımızın büyük ilgisini çekmiş bulunmakta. Bu durumda halkımızın gösterdiği büyük ilgiyi gözönüne alan ve Tuncer NECMİOĞLU, Salih KALYON, Rana CABBAR, Ülker ERGÖKSEL, Özel AYDIN, İsmail AYDINLI, Mümtaz SEVİNÇ, Ahmet KESKİN, Ata TILMAÇ, Asuman EGEMEN'den oluşan topluluk, aynı oyunu haftanın belli günlerinde Ankara Sanat Tiyatrosunda oynamaya karar vermiştir. Böylece sezon sonunda kısıtladığı oyunu uzun süre sergileme olanağı koşullar elverdiği ölçüde arttırılmış ve daha çok sanatseverin oyunu izleme olanağı sağlanmıştır. Mayıs sonuna kadar Ankara'da çalışmalarını sürdürecektir. Topluluk daha sonra TURNE'ye çıkacaktır.

ÖZGÜN YAYINLARI SUNAR.

Emek Sibernetik ve Toplum —Norbet Wiener— 17.50 Lira.

Faşizm Sınıflar ve Emperyalizm —Nazım Hikmet— 8 Lira.

Gizli Kahramanlar —Fedor Gladkov—
15 Lira.

Asya Tipi Üretim Tarzı Kavramı ve
Marksist Şemalara Göre Toplumlara Ev-
rimi —Maurice Godelier— 15 Lira.

Mahir Çayan Davası —Faik Muzaffer
Amaç— 15 Lira.

Yılmaz Güney Olayı Ayhan Bardakçı—
15 Lira.

Yeni Bir Türkiye ve CHP —Nedret Uğur— 20 Lira.

Sanatın Gerekliliği —Ernst Fischer — 20
Lira.

Kurtuluş Savaşı Destanı — Nazım Hikmet— 10 Lira.

Pekin Moskova Çatışması — Jean Baby
15 Lira.

Devrimle Doğanlar —Fedor Gladkov—
10 Lira.

Sosyalizme Giriş Julius Moch— 10 Lira.
Küçük Burjuva İdeolojisinin Eleştirisi
—M. Gorki— 15 Lira.

Ve Bıçak Kemiğe Dayandı —Liam Oflaharty— 15 Lira.

TÖB—DER Şubelerine yüzde 35 indirim yapılır. Öğretmenlere yüzde 20 indirim yapılır. Tek siparişlerde pul gönderilmesi rica olunur.

İsteme Adresi : ÖZGÜN YAYINLARI
P. K. 108 SİRKECİ/İSTANBUL

VARDİYA YAYINLARI SUNAR

Resimli Türkiye İşçi Sınıfı Tarihi

1946 — 1961

İkinci Sayısı Çıktı. Fiyatı : 3 Lira

Nuruosmaniye Cad. Garant İşhanı Kat
2, No. : 26 — 203 Cağaloğlu — İstanbul

TOPLANTI ENGELLENDİ

TÖB — DER GENEL MERKEZİNE
ANKARA

İLİMİZ AKKAYA VE BAŞGEDİKLER BÖLGELERİNDEKİ YIL SONU MESLEKİ ÖĞRETMEN TOPLANTILARI FAŞİST KOMANDOLAR TARAFINDAN ENGELLENMEKTEDİR. YÖNETMELİKLER UYARINCA BÖLGE İLKÖĞRETİM MÜFETTİŞLERİ BAŞKANLIĞINDA YAPILAN BU TOPLANTILARIN ENGELLENMESİ ÖĞRETİM YAPMAMIZA OLANAK BIRAKMAMAKTADIR. DURUM BÖLGE ÖĞRETMENLERİ TARAFINDAN CUMHURBAŞKANLIĞINA VE MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA TELLE BİLDİRİLMİŞTİR. DURUMU BİLDİRİR, GEREKLİ GİRİŞİMLERİN YAPILMASINI DİLERİZ.

TÖB — DER KARS ŞUBESİ BAŞKANI
Behram ŞAMİLOĞLU

ELÂZİĞ'DA TERÖR

FAŞİST TASLAKLARI
ÖĞRETMEN OKULUNU MUHASARA
ALTINA ALDILAR.

Elâzığ Öğretmen Okulu 30 Nisan günü saat 18'de sayıları 70 — 80 kadar olan komandoların saldırısına uğradı.

Okulun bütün öğretmenlerinin ve Elâzığ Millî Eğitim Müdürünün de bulunduğu okulu komando grupları sarmış ve sağa sola ateş ederek öğretmenleri tehdit etmiş, dövmek istemişlerdir.

Gelen güvenlik kuvvetleri olaya bir süre seyirci kalmışlardır. Bu arada 10 — 12 yaşlarındaki okul müdürünün yeğeni, komandolar tarafından atılan kurşunlarla yara almıştır.

1,5 saat sonra saldırganlar dağılmıştır.

1 Mayıs pazar günü emniyet yetkilileri, saldırıya uğrayanlardan 5 öğretmen ve 4 öğrenciyi nezarete almıştır.

Öğretmen ve öğrenciler nezaretten mahkemeye sevk edilmişlerdir.

Öğretmen ve öğrencilerin ifadeleri mahkemece alınırken, binanın çevresinde toplanan komandolar hakaret ve tehditlerine devam etmişlerdir.

Ö Z Ü R

10. sayfadaki haberin sonu ile 14. sayfadaki bir kutlama telgrafı yasal sınıklar nedeniyle iptal edilmiştir. Okuyucularımızdan özür dileriz.

Önemli Bir Duyuru

TÖB—DER ŞUBELERİNE DUYURULUR

24 — 25 NİSAN 1975 GÜNLERİNDE TOPLANAN GENEL YÖNETİM KURULU, 4/4 SAYILI KARARI İLE, TÜM TÖB — DER ŞUBELERİNİN DERGİ, GAZETE, BROŞÜR, BÜLTEN GİBİ YAYIN ORGANI ÇIKARMALARINI YASAKLAMISTIR.

ŞUBELERİMİZİN VE İLGİLİ ARKA-

DAŞLARIMIZIN, BU KARARA TİTİZLİKLE UYMALARINI BU TÜR FAALİYETLERİNİ DURDURMALARINI ÖNEMLERİCA EDERİZ.

SAYGILARIMIZLA.

TÖB — DER MERKEZ YÜRÜTME
KURULU

ÜLKÜ - BİR
ÜLKÜCÜ ÖĞRETİM ÜYELERİ VE ÖĞRETMENLERİ DERNEĞİ
GENEL BAŞKANLIĞI

Karanfil Sok. No. 34/15 Tel 25 39 07 - Bakanlıklar/ANKARA

Sayı : 119

Özü :

9 / 4 / 197 5

Ülkü - Bir Ahlat Şubesi Başkanlığına

Ahlat

İlgi : 3.5.1975 gün ve 12 sayılı yazınız kar :

Lise müdürü ile Töb-Der'in faaliyetlerinin geniş bir biçimde bir rapora bağlanarak acele gönderilmesini, tahkikat sonucunun bildirilmesini, ortaya atılacak delillerin varsa asılları yoksa fotokopileri ya da suretlerinin de bu rapora bağlanmasını rica eder ,
Ülkü yolundaki başarılarınızın devamını temenni ederim .

H.Fethi Gözler
Genel Sekreter

AT, İT, DAVAR VE BİLCÜMLE HAYVANAT
ÜZERİNE

Yalan, iftira, şantaj, cinayet, terör
Birleştiler alçaklık ve ihanet ..... nde
Halk ve yurt kaygusu yoksun oldukları tek şey
Atlık, itlik, davarlık, ortak olan tek şey hep sinde.

ATAOL BEHRAMOĞLU